

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต
ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

Factors Relating to the Success of Monthong Durian Production under
the Good Agricultural Practice (GAP) of Farmers in Khlung District,
Chanthaburi Province

สมชัย สุขเสถียร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2568

วิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต
ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

Factors Relating to the Success of Monthong Durian Production under
the Good Agricultural Practice (GAP) of Farmers in Khlung District,
Chanthaburi Province

สมชัย สุขเสถียร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พ.ศ. 2568

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต
ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
Factors Relating to the Success of Monthong Durian Production under the Good
Agricultural Practices (GAP) of Farmers in Khlung District, Chanthaburi Province

สมชัย สุขเสถียร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญชา เวียงสมุทร)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร ฉิมเลี้ยง)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ มีมกระโทก)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรวิธ แสงสว่างโชติ)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

..... คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัชชนม์ นิลนนท์)

วันที่ 28 เดือน เมษายน พ.ศ. 2568

สมชัย สุขเสถียร. (2568). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เทคโนโลยีการเกษตร). อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร นิยมเลี้ยง Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรจำนวน 358 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเพศมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอิสระอื่นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร คือ การลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (บาท) ปริมาณการขายทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การขายให้แก่โรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน การจำหน่ายทุเรียนให้พ่อค้าคนกลาง และมีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน ซึ่งการลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นจำนวนเงิน (บาท) ปริมาณการขายทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และการขายให้แก่โรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ส่วนการจำหน่ายทุเรียนให้พ่อค้าคนกลาง และมีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้มาตรฐาน GAP มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร คือ สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี และมีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค ซึ่งสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ส่วนมีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP มากที่สุด มีค่าร้อยละ 73.20 ($R^2 = 0.732$)

คำสำคัญ : ทุเรียน, การผลิตทางการเกษตรที่ดี, เกษตรกร

Somchai Sooksathian. (2025). **Factors Relating to the Success of Monthong Durian Production under the Good Agricultural Practice (GAP) of Farmers in Khlung District, Chanthaburi Province.** Thesis M.S. (Agricultural Technology). Thesis Advisors; Associate Professor Dr.Thaworn Chimliang, Ph.D.

Abstract

The objective of this research was to study factors relating to the success of Monthong durian production under the Good Agricultural Practice (GAP) of Monthong durian farmers in Khlung district, Chanthaburi Province. The studied samples were 358 Monthong durian farmers who registered with the Department of Agriculture. The tool used to collect data was a questionnaire. The statistics used for data analysis were: frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The results showed that the social factor, which affected the success in Monthong durian production under the GAP standard, consisted of five independent variables which were: gender, number of farm households, experience with durian production, membership of the farm housewives group, and membership of the community enterprise group. The gender variable significantly affected the success in Monthong durian production under the GAP standard at the 0.05 level, while the others significantly affected success at the 0.01 level. The economic factor, which affected the success in Monthong durian production under the GAP standard, consisted of five independent variables which were: production cost, income from sold durians, selling durians to packing houses for export to China, selling durians to middlemen, and debt from durian planting. The production cost, income from sold durians, selling durians to packing houses for export to China variables significantly affected the success in Monthong durian production under the GAP standard at the 0.01 level, while selling durians to middlemen and debt from durian planting variables significantly affected success at the 0.05 level. The durian production factor, which affected the success in Monthong durian production under the GAP standard, consisted of two independent variables which were clean and well ventilated storage of products and prevention of contaminants (hazardous substances and pests). The clean and well ventilated storage of products significantly affected the success in Monthong durian production under the GAP standard at the 0.01 level, while the prevention of contaminants (hazardous substances and pests) significantly

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือ รวมทั้งคำแนะนำต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร ฉิมเลี้ยง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ มีมกระโทก กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ได้กรุณาสั่งสอน ให้ความรู้ในวิชาการต่าง ๆ จนถึงกระทั่งบัดนี้ กระผมได้มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ ตามหลักสูตร และสอบผ่านด้วยดีทุกวิชา นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะเทคโนโลยีการเกษตรทุกคน ที่ได้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในเรื่องการประสานงานทางธุรการ เครื่องมือสารสนเทศ งานแปลผลข้อมูลภาคสนาม การจัดรูปเล่มวิทยานิพนธ์ และอื่น ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอตั้งจิตไว้วางใจว่าความรู้ที่ได้จากการศึกษานี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม พี่น้องเกษตรกรของท้องถิ่น ท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรีและทุกที่เมื่อมีโอกาส

ประโยชน์และคุณค่าอันเนื่องมาจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนำความดีให้กับ คณะครู อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ทุกท่าน ครับ

สมชัย สุขเสถียร

มีนาคม 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	(1)
สารบัญตาราง.....	(2)
สารบัญภาพ.....	(5)
บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ผลและการวิจารณ์.....	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
วิจารณ์ผลการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
เอกสารและสิ่งอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก.....	99
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	109

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 พื้นที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ การบริโภคผลสดภายในประเทศ การส่งออกสินค้า ทุเรียนและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 - 2563.....	18
2 จำนวนผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐาน GAP ทุเรียน อำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี.....	26
3 คำนวณหาสัดส่วนของจำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเป็นรายตำบล.....	28
4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร จำแนกตามสภาพทางสังคม.....	36
5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร จำแนกตามสภาพทางเศรษฐกิจ.....	39
6 ข้อมูลสภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร.....	47
7 ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร.....	55
8 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ของเกษตรกรต่อไร่).....	62
9 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ จำนวนสมาชิกในครอบครัวกับความสำเร็จ ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากราย ได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนหมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการ วิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference).....	64
10 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียน พันธุ์หมอนทองกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference). ..	64
11 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากราย ได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่).....	65
12 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกร ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวนพื้นที่ (ไร่) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของ เกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร ต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference).....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference).....	69
14 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ขยายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ขยายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโลกรัม) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference).....	70
15 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 นี้ เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference).....	71
16 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ที่เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังเกี่ยวกับราคาที่จะขายผลผลิตทุเรียนได้ เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)...	72
17 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่).....	73
18 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference).....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 19 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ
มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค
กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี
(GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
ของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant
Difference).....

77

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2	ลักษณะผลของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง.....	9

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง
จังหวัดจันทบุรี

Factors Relating to the Success of Monthong Durian Production
under the Good Agricultural Practices (GAP) of Farmers
in Khlung District, Chanthaburi Province

บทนำ

“ทุเรียน” (Durian) มีฉายาว่าเป็น ราชาแห่งผลไม้ (King of Fruits) และเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ในปี พ.ศ.2563 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกทุเรียน 1,099,228 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 807,468 ไร่ ผลผลิตรวม 1,134,790 ตัน ผลผลิตต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,405.37 กิโลกรัม มูลค่าการส่งออก 72,577.77 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563) ทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกกันมาก ผลมีขนาดใหญ่ น้ำหนักประมาณ 3 - 4 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างยาว มีบาผล ปลายผลแหลม พูมักไม่ค่อยเต็มทุกพู หนามแหลมสูง ฐานหนามเป็นเหลี่ยมระหว่างหนามใหญ่จะมีหนามเล็กวางแซมอยู่ทั่วไปซึ่งเรียกหนามชนิดนี้ว่าเขี้ยว ก้านผลใหญ่แข็งแรง ช่วงกลางก้านผลจนถึงปากปลิงจะอ้วนใหญ่ เป็นทรงกระบอก เนื้อหนาสีเหลืองอ่อนละเอียด เนื้อค่อนข้างแห้ง ไม่และติดมือ รสชาติหวานมัน เมล็ดน้อยและลีบเป็นส่วนใหญ่ (กรมวิชาการเกษตร, 2566)

จังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมและเป็นแหล่งเพาะปลูกทุเรียนที่สำคัญและมีชื่อเสียงอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย โดยมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดและกระจายอยู่แทบทุกอำเภอ โดยเกษตรกรนิยมปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก ในปี พ.ศ. 2563 มีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียน 263,210 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 204,862 ไร่ ผลผลิต 399,169 ตัน ผลผลิตต่อเนื้อที่ปลูก 1,517 กิโลกรัมต่อไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563)

อำเภอขลุง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดจันทบุรี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 26 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 756.038 ตารางกิโลเมตร (หรือ 742,523.75 ไร่) มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดข้างเคียง คือ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอโป่งน้ำร้อน ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบ่อไร่และอำเภอเขาสมิง (จังหวัดตราด) ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอแหลมงอบ (จังหวัดตราด) และอำเภอไทยทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอแหลมสิงห์ อำเภอเมืองจันทบุรี และอำเภอมะขาม (สารานุกรมเสรี, 2566) อำเภอขลุงเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี ที่สามารถปลูกทุเรียนที่ให้ทั้งคุณภาพและปริมาณมาก อำเภอหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี ในปีการเพาะปลูกปี 2564 มีเนื้อที่ปลูกทุเรียน 46,212 ไร่ เนื้อที่ให้ผลผลิต 41,930 ไร่ ผลผลิต 79,332 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 1,892 กิโลกรัม (จังหวัดจันทบุรี, 2565)

ในการปลูกทุเรียนนั้นเกษตรกรย่อมประสบปัญหาในการด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น การระบาดของโรคและแมลง การขาดแคลนน้ำ ปัญหาดิน บัญ ฮอร์โมน โรคพืช แมลงศัตรูพืช ปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ปัญหาแรงงานภาคการเกษตรที่มีการขาดแคลน ปัญหาสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป และอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนทั้งสิ้น ในขณะที่เดียวกันถ้าผลผลิตของเกษตรกรรายใดไม่ได้คุณภาพตามที่พ่อค้าคนกลางต้องการก็ไม่สามารถขายผลผลิตได้ดีหรือขายได้ราคาต่ำกว่าเกษตรกรรายอื่น ๆ การผลิตทุเรียนให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานความต้องการของตลาด เกษตรกรจำเป็นต้องศึกษาหาข้อมูลการผลิตทุเรียนตามมาตรฐานการผลิตทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices, GAP) โดยไม่ให้มีการปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายทางการเกษตร การลดการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชลง โดยใช้เท่าที่จำเป็นตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อเกษตรกร ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด เพิ่มมูลค่าผลผลิต มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการส่งออกไปยังต่างประเทศซึ่งต้องมีการรับรองทั้งมาตรฐาน GAP การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวจะต้องเก็บเกี่ยวทุเรียนที่แก่แล้วเท่านั้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐาน GAP ที่กำหนด เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศและสามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศได้ เกษตรกรมีโอกาสและช่องทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนตลอดถึงปัจจัยการผลิต ได้รับการพัฒนาตั้งแต่การเพาะปลูก การบำรุงรักษา การดูแลผลผลิต การเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการตลาด รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองรายอื่น ๆ ได้นำองค์ความรู้นี้ไปประยุกต์ใช้กับกระบวนการผลิตของตนเองให้ผลผลิตมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสภาพการผลิตของเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียน พันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
3. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูลสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองตามมาตรฐาน GAP สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเกษตรกรเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการส่งเสริมการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี จนประสบความสำเร็จภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)
3. ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ที่ขึ้นทะเบียนกรมวิชาการเกษตรของอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี
2. เกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จ หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่ทำการผลิตได้ตามมาตรฐาน GAP มีกำไรจากการทำสวนทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีรายได้หลักจากผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ปลูกของเกษตรกร มีความยั่งยืนในอาชีพการทำสวนทุเรียนพันธุ์หมอนทองต่อไปได้อย่างต่อเนื่องถึงลูกหลาน และมีความสุขในการดำรงชีวิต
3. การผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) หมายถึง แนวทางการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพดี ไม่มีการปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายทางการเกษตร ลดการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชลงโดยใช้เท่าที่จำเป็นตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด เพิ่มมูลค่าผลผลิต มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกษตรกรมีจิตสำนึกในการทำการเกษตรโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและเกิดความยั่งยืน
4. การจัดการการผลิต หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตอันได้แก่ ที่ดิน ทุน แรงงาน และความสามารถในการประกอบการมาผ่านกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งภายใต้เทคโนโลยีระดับหนึ่ง ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดและผู้บริโภค
5. ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ปัจจัยเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสิทธิภาพในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การเป็นสมาชิกกลุ่มการเกษตร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี
6. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพทางพื้นที่ในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่ จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน แหล่งเงินทุน ต้นทุนในการผลิต

ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การลงทุนในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง รายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง รายได้ การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และภาระหนี้สิน

7. ปัจจัยสภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) หมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP 8 ประการ แหล่งน้ำสะอาด พื้นที่ปลูกทุเรียนไม่มีสารอันตรายปนเปื้อน การใช้และการเก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การพักผลผลิตและการขนย้ายในแปลงปลูก สุขลักษณะส่วนบุคคล และการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน

8. ปัจจัยความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยที่มาจาก 1) ปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์ในการผลิตทุเรียนหมอนทอง 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น การลงทุนในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองเหมาะสม การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้ราคาดี มีรายได้ดี ไม่มีภาระหนี้สิน และ 3) ปัจจัยสภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) 8 ประการ เช่น แหล่งน้ำสะอาด พื้นที่ปลูกไม่มีสารอันตรายตกค้าง เป็นต้น

9. วัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย หมายถึง วัตถุหรือสิ่งอื่นใด ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ เชื้อจุลินทรีย์ สารพิษจากจุลินทรีย์ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

10. วัตถุอันตรายทางการเกษตร หมายถึง วัตถุอันตรายที่ใช้ในทางเกษตรตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรที่ดี (GAP) ของอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี โดยมีกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยทางด้านสังคม

- เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเกษตร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่ จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน แหล่งเงินทุน ต้นทุนในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การลงทุนในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง รายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง รายได้ การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ความคาดหวังปริมาณการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ความคาดหวังเกี่ยวกับราคา และภาระหนี้สิน

ปัจจัยสภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

- แหล่งน้ำ
- พื้นที่ปลูกทุเรียน
- การใช้และการเก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร
- การจัดการคุณภาพในกระบวนการก่อนการเก็บเกี่ยว
- การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
- การพักผลผลิตและการขนย้ายในแปลงปลูก
- สุขลักษณะส่วนบุคคล
- การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม

ความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร

- วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่ (บาทต่อไร่)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)
2. ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)
3. ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการศึกษาสำหรับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประวัติทุเรียนในประเทศไทย
 - 1.1 ลักษณะทั่วไปของทุเรียน
 - 1.2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของทุเรียน
2. พันธุ์ทุเรียน
 - 2.1 พันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูก
 - 2.2 การเลือกพันธุ์
3. การจัดการการผลิตทุเรียนที่ดีที่เหมาะสม
 - 3.1 การจัดการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)
 - 3.2 พื้นที่ปลูกที่เหมาะสม
 - 3.3 การเตรียมพื้นที่ปลูก
 - 3.4 การใส่ปุ๋ย
 - 3.5 การให้น้ำ
 - 3.6 การจัดการโรคพืชและศัตรูพืช
4. การดูแลต้นทุเรียนในระยะที่ให้ผลผลิตแล้ว
 - 4.1 การเตรียมความสมบูรณ์ของต้นหลังการเก็บเกี่ยว
 - 4.2 การชักนำให้ออกดอก
 - 4.3 การกระตุ้นพัฒนาการของตาดอกและการจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิต
 - 4.4 การจัดการเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต
 - 4.5 การเก็บเกี่ยว
 - 4.6 การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
5. สถานการณ์การผลิตทุเรียนของประเทศไทย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติทุเรียนในประเทศไทย

มีรายงานว่าคนไทยชอบกินทุเรียนมาไม่น้อยกว่า 300 ปี และจากหลักฐานของกรมป่าไม้ รายงานว่า ประเทศไทยมีทุเรียนอยู่ 4 ชนิด คือ ทุเรียนปลูก (*Durio zibethinus* Murr.) ทุเรียนดอน

(*Durio malaccensis* Planch. Ex Mast.) ทุเรียนนกก (*Durio griffithii* (Mast.) Bakh.) และทุเรียนป่า (*Durio pinangianus* (Becc.) Ridley) (หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ และคณะ, 2541)

พระยาแพทยพงศาวตฺยสุทธาธิบตี (สุน สุนทรเวช) กล่าวถึงการแพร่กระจายพันธุ์ของทุเรียนจากจังหวัดนครศรีธรรมราชขึ้นมากกรุงเทพฯ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2318 โดยประมาณ มีการทำสวนในตำบลบางกร่าง ในคลองบางกอกน้อย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2397 เป็นการขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด และพัฒนาเป็นการปลูกด้วยกิ่งตอนจากพันธุ์ดี 3 พันธุ์ คือ อีบาตร ทองสุข และการะเกตุ ผู้ที่หากิ่งตอนจากทั้ง 3 พันธุ์ ไม่ได้จำเป็นต้องใช้เมล็ดของทั้ง 3 พันธุ์เป็นพันธุ์ปลูก ทำให้เกิดทุเรียนลูกผสมขึ้นจำนวนมาก และเป็นผลดีต่อการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนมาจนถึงปัจจุบัน (หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ และคณะ, 2541)

ปัจจุบัน ในพื้นที่ภาคตะวันออกมีแหล่งปลูกทุเรียนที่สำคัญอยู่ในจังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดตราด และจังหวัดปราจีนบุรี (หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ และคณะ, 2541)

ลักษณะทั่วไปของทุเรียน

ทุเรียน ชื่อสามัญ (Durian) ชื่อวิทยาศาสตร์ (*Durio zibethinus* Murr.) ชื่อวงศ์ (Family) : *Bombacaceae* ต้นทุเรียนสามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในเขตที่มีสภาพอากาศร้อนชื้น มีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตรต่อปี ความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศสูงประมาณ 75 - 85 เปอร์เซ็นต์ (อังคณา ไสเกื้อ, 2556) ดินมีค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ประมาณ 5.5 - 6.5 พันธุ์ทุเรียน ที่ปลูกในประเทศไทยได้แก่ หมอนทอง ชะนี ก้านยาว กระดุมทอง ชมพูศรี กบ กะเทย โบราณ และลวง (ปัญจมา กวางดี, 2546) การขยายพันธุ์ทุเรียนในปัจจุบัน ทำได้ 5 วิธี ได้แก่ การเพาะด้วยเมล็ด การตอน การทาบกิ่ง การต่อเสียบยอด และการติดตา (บุเรศ บำรุงการหลวง, 2513) แหล่งปลูกทุเรียนสำคัญของไทยส่วนใหญ่จะอยู่ทางภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด และมีบางจังหวัดทางภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช (แสวง ภูศิริ, 2530)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของทุเรียน

ลำต้น ทุเรียนเป็นไม้ผลยืนต้นไม่ผลัดใบ มีอายุยืนถึง 80 - 150 ปี เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น 80 - 120 เซนติเมตร ทรงทรงพุ่มแผ่กว้าง มีความสูง 20 - 40 เมตร เป็นไม้เนื้ออ่อน กิ่งก้านแตกออกจากต้นหลักทุกทิศทาง ลำต้นตั้งตรงหรือโค้ง ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ (กรมวิชาการเกษตร, 2566)

ใบ เป็นพืชใบเลี้ยงคู่ ปลายใบแหลม มีก้านใบสีน้ำตาล บนใบสีเขียวแก่ถึงเขียวเข้ม ด้านใต้ใบเป็นสีน้ำตาล เส้นใบทุเรียนสานกันมีลักษณะเป็นร่างแห ความยาวใบ 15 - 20 เซนติเมตร กว้าง 5 - 7.5 เซนติเมตร ใบของทุเรียนในแต่ละพันธุ์จะมีความแตกต่างกันไปตามสายพันธุ์ (กรมวิชาการเกษตร, 2566)

ราก ทุเรียนมีรากหาอาหารบริเวณผิวดินจนถึงความลึกระดับ 50 เซนติเมตร มีรากพิเศษที่เกิดจากบริเวณโคนต้นอยู่มากมายตามผิวดิน แตกออกมาลักษณะดินตะขาบเรียกว่า “รากตะขาบ” รากแก้วของทุเรียนทำหน้าที่ยึดลำต้น รากฝอยเป็นรากหาอาหาร (กรมวิชาการเกษตร, 2566)

ดอก ดอกทุเรียนมีลักษณะคล้ายระฆัง เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ใน 1 ดอก ประกอบด้วยกลีบเลี้ยง ซึ่งอยู่ชั้นนอกสุด มีสีเขียวอมน้ำตาล ทำหน้าที่หุ้มกลีบดอกไว้ เมื่อดอกเริ่มบานจะเห็นกลีบเลี้ยง 2 - 3 กลีบ มีกลีบรองลักษณะคล้ายหม้อตาลโตนดอยู่ถัดเข้าไปจากกลีบเลี้ยง กลีบดอกมีสีขาวนวล จำนวน 5 กลีบ มีเกสรตัวผู้ 5 ชุด มีก้านเกสร 5 - 8 อัน ทุเรียนมักออกดอกเป็นช่อ ๆ ละ 1 - 30 ดอก (กรมวิชาการเกษตร, 2566)

ผล ผลทุเรียนมีลักษณะเป็นหนามแหลมแข็ง เปลือกหนา (ดังภาพประกอบ 2) ในแต่ละพันธุ์มีลักษณะของผลแตกต่างกันออกไป เช่น พันธุ์กลม (ก้านยาว กระดุมทอง) พันธุ์ก้นป้าน (หมอนทอง ทองย้อย) ฯลฯ ในแต่ละผลมีลักษณะแบ่งเป็นพู ในแต่ละพูจะมีเนื้อทุเรียนและมีเมล็ดอยู่ภายใน เนื้อของทุเรียนมีสีจําปาหรือเนื้อสีเหลืองอ่อนขึ้นอยู่กับสภาพของดินและพันธุ์ของทุเรียน ลักษณะประจำพันธุ์ของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีผลขนาดใหญ่ น้ำหนักประมาณ 3 - 4 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างยาว มีบ่าผล ปลายผลแหลม พูมักไม่ค่อยเต็มทุกพู หนามแหลมสูง ฐานหนามเป็นเหลี่ยม ระหว่างหนามใหญ่จะมีหนามเล็กวางแซมอยู่ทั่วไปซึ่งเรียกหนามชนิดนี้ว่า เขี้ยวงู ก้านผลใหญ่แข็งแรง ช่วงกลางก้านผลจนถึงปากปลิงจะอ้วนใหญ่เป็นทรงกระบอก เนื้อหนาสีเหลืองอ่อนละเอียด เนื้อค่อนข้างแห้งไม่ฉ่ำติดมือ รสชาติหวานมัน เมล็ดน้อยและลีบเป็นส่วนใหญ่ (กรมวิชาการเกษตร, 2566)

ภาพที่ 2 ลักษณะผลของทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

พันธุ์ทุเรียน

จากการสำรวจ รวบรวม และศึกษาพันธุ์ปลูกของทุเรียนในประเทศไทย พบว่ามีการจำแนกหมวดหมู่เป็น 6 กลุ่ม คือ กลุ่มกบ กลุ่มลวง กลุ่มก้านยาว กลุ่มกำป็น กลุ่มทองย้อย และกลุ่มเบ็ดเตล็ด (หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ และคณะ, 2541) แต่การจำแนกดังกล่าวนี้ไม่มีการบันทึกข้อมูลและเป็นหลักฐานและการจำแนกให้ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสน ไม่สามารถใช้อ้างอิงในเชิงวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปในแนวเดียวกันได้ จึงมีการศึกษาเพิ่มเติมและกำหนดแนวทางในการจำแนกทุเรียนไทยอย่างเป็นระบบในระดับ Species เป็นการเริ่มแรก พบว่า ลักษณะของทรงใบ ปลายใบ ทรงผล และหนามผล เป็นลักษณะที่ค่อนข้างคงที่ ไม่แปรปรวนไปตามสภาพแวดล้อม สามารถใช้เป็นเครื่องจำแนกทุเรียนไทยทั้งหมด 122 พันธุ์ แบ่งออกได้เป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มกบ	จำนวน 38 พันธุ์
2. กลุ่มลวง	จำนวน 7 พันธุ์
3. กลุ่มก้านยาว	จำนวน 7 พันธุ์
4. กลุ่มกำป็น	จำนวน 11 พันธุ์
5. กลุ่มทองย้อย	จำนวน 12 พันธุ์
6. กลุ่มเบ็ดเตล็ด	จำนวน 47 พันธุ์

พันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูก

พันธุ์ที่นิยมปลูกกันมากมี 4 พันธุ์ คือ หมอนทอง ชะนี ก้านยาว และกระดุมทอง (สารานุกรมเสรี, 2566) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. พันธุ์หมอนทอง (อยู่ในกลุ่มกำป็น) ผลมีขนาดใหญ่ น้ำหนักประมาณ 3 - 4 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างยาว มีบ่าผล ปลายผลแหลม พุ่มไม้ไม่ค่อยเต็มทุกพุ่ม หนามแหลมสูง ฐานหนามเป็นเหลี่ยม ระหว่างหนามใหญ่จะมีหนามเล็กวางแซมอยู่ทั่วไป ซึ่งเรียกหนามชนิดนี้ว่า เขี้ยววง ก้านผลใหญ่แข็งแรง ช่วงกลางก้านผลจนถึงปากปลิงจะอ้วนใหญ่เป็นทรงกระบอก เนื้อหนาสีเหลืองอ่อนละเอียด เนื้อค่อนข้างแห้งไม่ฉ่ำติดมือ รสชาติหวานมัน เมล็ดน้อยและลีบเป็นส่วนใหญ่

2. พันธุ์ชะนี (อยู่ในกลุ่มลวง) ผลมีขนาดปานกลางถึงใหญ่ น้ำหนักประมาณ 2.5 - 3 กิโลกรัม ผลมีรูปทรงหอค กล่าวคือ กลางผลป่อง หัวเรียว ก้นตัด ร่องพุ่มค่อนข้างลึกเห็นได้ชัด ขั้วผลใหญ่และสั้น เนื้อละเอียด สีเหลืองจัดเกือบเป็นสีจำปา ปริมาณมาก รสชาติหวานมัน เมล็ดค่อนข้างเล็กและมีจำนวนเมล็ดน้อย

3. พันธุ์ก้านยาว (อยู่ในกลุ่มก้านยาว) ผลมีขนาดปานกลาง น้ำหนักประมาณ 3 กิโลกรัม ทรงผลกลมเห็นพุ่มไม่ชัดเจน พุ่มเต็มทุกพุ่ม หนามเล็กถี่สั้นสม่ำเสมอทั้งผล ก้านผลใหญ่และยาวกว่าพันธุ์อื่น ๆ เนื้อละเอียดสีเหลืองหนาปานกลาง รสชาติหวานมัน เมล็ดมากค่อนข้างใหญ่

4. พันธุ์กระดุมทอง (อยู่ในกลุ่มเบ็ดเตล็ด) ผลจะมีขนาดค่อนข้างเล็ก น้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ผลมีลักษณะค่อนข้างกลมด้านหัวและด้านท้ายผลค่อนข้างป้าน ก้นผลบวมเล็กน้อย หนามเล็กสั้นและถี่ ขั้วค่อนข้างเล็กและสั้น ลักษณะของพูเต็มสมบูรณ์ ร่องพูค่อนข้างลึก เนื้อละเอียดอ่อนนุ่มสีเหลืองอ่อน เนื้อค่อนข้างบาง รสชาติหวานไม่ค่อยมัน เมล็ดมีขนาดใหญ่

การเลือกพันธุ์

เลือกพันธุ์ที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาด พันธุ์การค้า ได้แก่ หมอนทอง ชะนี กระดุมทอง ก้านยาว และพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร เช่น จันทบุรี 1 จันทบุรี 2 จันทบุรี 3 (กรมวิชาการเกษตร, ม.ป.ป.)

การจัดการการผลิตทุเรียนดีที่เหมาะสม

การจัดการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)

แนวทางในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีและปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด โดยขบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค ปราศจากการปนเปื้อนของสารเคมี ไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน การผลิตตามมาตรฐาน GAP ก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งข้อกำหนดตามมาตรฐาน GAP พืช 8 ประการ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2562) มีดังนี้

1. น้ำ น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตต้องมาจากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต
2. พื้นที่ปลูก ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต
3. วัตถุอันตรายทางการเกษตร จัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในสถานที่เก็บที่มิดชิดและใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว มีแผนควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตมีคุณภาพโดยใช้หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีอายุเหมาะสม ผลผลิตมีคุณภาพตามความต้องการของตลาดและข้อตกลงของประเทศคู่ค้า
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูกและการเก็บรักษาผลผลิต มีการจัดการด้านสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

7. สุขลักษณะส่วนบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะ

8. การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ มีการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานการใช้สารเคมี ข้อมูลผู้รับซื้อและปริมาณผลผลิต เพื่อประโยชน์ต่อการตามสอบ

พื้นที่ปลูกที่เหมาะสม

สภาพพื้นที่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีการระบายน้ำดี หน้าดินลึกกว่า 50 เซนติเมตร และมีความเป็นกรดต่าง 5.5 - 6.5 สภาพภูมิอากาศ อากาศร้อนชื้น ปริมาณน้ำฝนระหว่าง 1,600 - 3,000 มิลลิเมตรต่อปี มีช่วงแล้งต่อเนื่องน้อยกว่า 3 เดือนต่อปี และความชื้นสัมพัทธ์มากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ แหล่งน้ำมีน้ำเพียงพอ ประมาณ 600 - 800 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ความเป็นกรดต่าง 6.0 - 7.5 มีสารละลายเกลือไม่มากกว่า 1,400 มิลลิโมล (กรมวิชาการเกษตร, 2563)

การเตรียมพื้นที่ปลูก

1. พื้นที่ดอน ไถพรวน ปรับพื้นที่ให้เรียบเพื่อสะดวกในการวางระบบน้ำและการจัดการสวนรวมทั้งชุดร่องระบายน้ำ
2. พื้นที่ลุ่ม ยกโคกและปลูกด้านบน หากมีน้ำท่วมขังมากและนาน ควรยกร่องสวนให้มีขนาดสันร่องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ร่องกว้าง 1.5 เมตร ลึก 1 เมตร มีระบบระบายน้ำเข้าออกเป็นอย่างดี
3. ระยะปลูกและระบบปลูกที่นิยมกัน คือ ระบบสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซึ่งมีระยะปลูกระหว่างแถวและต้น 8 x 8 เมตร ถึง 10 x 10 เมตร จะปลูกทุเรียนได้ประมาณ 16 - 25 ต้นต่อไร่

การใส่ปุ๋ย

ควรเก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยใส่ปุ๋ย หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตและเก็บตัวอย่างใบเพสลาดก่อนการออกดอกส่งวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารและใส่ปุ๋ยให้สอดคล้องกับค่าวิเคราะห์ดินและใบ

การให้น้ำ

ควรให้น้ำเพียงพอตามความต้องการของทุเรียนในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในช่วงหลังการออกดอกและการพัฒนาของผล ใช้ระบบน้ำแบบมินิสปริงเกอร์และควรให้ปุ๋ยพร้อมระบบน้ำเพื่อลดการใช้แรงงานและลดต้นทุนการผลิต

การจัดการโรคพืชและศัตรูพืช

1. โรคที่สำคัญ

1.1 โรครากเน่าโคนเน่า (Root and Foot Rot)

สาเหตุ เชื้อรา *Phytophthora palmivora* (Bultler.) Bultler

ลักษณะอาการ

1) บริเวณทรงต้นด้านบน ใบมีลักษณะด้าน สด ไม่เป็นมันเงาเหมือนใบปกติ สีใบเริ่มเหลืองและหลุดร่วง ต้นทรุดโทรม บางครั้งใบร่วงเหลือแต่กิ่ง

2) บริเวณโคนต้น เปลือกบริเวณลำต้นมีสีน้ำตาลคล้ายมีคราบน้ำเกาะติด ในสภาพที่มีอากาศชื้นเห็นเป็นหยดของเหลวสีน้ำตาลอมแดงไหลซึมออกมาตามรอยแยกที่เปลือก เมื่อเปิดเปลือกด้านในออก พบเนื้อเยื่อเน่าเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดงเข้ม

3) บริเวณรากใต้ดิน อาการเน่าเกิดขึ้นกับทั้งรากแขนงขนาดเล็กและรากฝอยที่อยู่ใกล้ผิวดิน เปลือกรากหลุดล่อน เนื้อเยื่อรากเปื่อยยุ่ย เป็นสีแดง เมื่อดึงเบา ๆ ก็หลุดขาดจากกันได้ง่าย

4) บริเวณผล เริ่มเกิดตั้งแต่ผลอ่อนบนต้น แต่มักพบว่าเกิดมากกับผลช่วงอายุ 1 เดือนก่อนเก็บเกี่ยว เปลือกผลเป็นจุดแผลซ้ำ สีน้ำตาลปนเทา แผลค่อย ๆ ขยายขนาดออกไปตามรูปร่างของผล อาการเน่าลุกลามจนผลร่วง เนื้อด้านในเปลี่ยนเป็นสีชมพูหรือน้ำตาล

การป้องกันกำจัด

1) ไม่นำต้นพันธุ์ กิ่งพันธุ์หรือดินปลูกจากแหล่งที่มีการระบาดเข้ามาในสวน

2) หมั่นสำรวจสวนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงฝนตกชุก ทำทางระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง กำจัดวัชพืช ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคและนำไปเผาทำลายนอกสวน

3) ทำความสะอาดเครื่องมือที่ใช้ตัดกิ่งเป็นโรคทุกครั้งก่อนนำไปใช้ตัดกิ่งปกติ

4) ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักปรับปรุงสภาพดิน และลดปริมาณเชื้อราสาเหตุโรคไฟทอปธอราในดิน โดยหว่านชีวภัณฑ์เชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณใต้ทรงพุ่มทุเรียนที่มีรากฝอยเจริญ

5) ต้นเป็นโรค ให้สกัดแผลบริเวณลำต้นที่เป็นโรคออกจนเห็นเนื้อไม้ ก่อนทาแผลด้วยปูนแดง หรือสารป้องกันกำจัดโรคพืชเมทาแลกซิล 25 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ต้นที่มีแผลขนาดใหญ่ อาจใช้ฟอสฟอนิกแอซิด เอสแอล อัตรา 5 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 15 มิลลิลิตร ใส่เข็มฉีดยาฉีดอัดเข้าบริเวณลำต้นส่วนที่เป็นเนื้อไม้ใกล้แผลทุกเดือน

6) ช่วงที่มีการระบาด พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชเมทาแลกซิล 25 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม 80 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเมทาแลกซิล-เอ็ม+แมนโคเซบ 68 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน และหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 15 วัน

1.2 โรคใบติดทุเรียน (Leaf Sheath Blight)

สาเหตุ เชื้อรา *Rhizoctonia solani* (Wiangsamut et al, 2024)

ลักษณะอาการ

พบแผลซ้ำคล้ายถูกน้ำร้อนลวกขึ้นกระจายบนใบ แผลมีขนาดไม่แน่นอน ต่อมาขยายตัวและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ก่อนลุกลามไปที่ใบปกติข้างเคียงโดยเชื้อสาเหตุสร้างเส้นใยยึดใบให้ติดไว้ด้วยกัน ใบที่เป็นโรคจะแห้งห้อยติดอยู่กับกิ่ง ก่อนหลุดร่วงไปสัมผัสกับใบที่อยู่ด้านล่าง จนเกิด

การลุกลามของโรคใบไหม้ เห็นเป็นหย่อม ๆ ใบที่เหลืองจะค่อย ๆ ร่วงจนเหลือแต่กิ่ง ซึ่งก็จะแห้งตามไปด้วย

การแพร่ระบาด

เชื้อราสาเหตุโรคอาศัยพักตัวในเศษซากพืชหรืออินทรีย์วัตถุในดินได้เป็นเวลานาน เมื่อพบสภาพแวดล้อมเหมาะสมคือ สภาพที่มีฝนตกชุก มีความชื้นสูงสะสมได้ทรงพุ่ม เชื้อแพร่ระบาดไปกับดินและน้ำ สร้างเส้นใยเข้าทำลายใบข้างเคียงต้นปกติ จนหลุดร่วงลงดิน และกลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อต่อไป

การป้องกันกำจัด

1) ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง โดยเฉพาะใบที่อยู่ด้านล่าง ๆ ให้มีการถ่ายเทของอากาศ ไม่ให้ความชื้นสะสมได้ทรงพุ่มมากเกินไป

2) เก็บเผาทำลายเศษซากพืชเป็นโรคที่ร่วงอยู่ใต้โคนต้น เพื่อลดปริมาณเชื้อสะสม

3) ในพื้นที่ปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบาดประจำ ไม่ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนสูง เพื่อลดความสมบูรณ์ของการแตกใบ

4) ช่วงแตกใบอ่อน หมั่นสำรวจอาการของโรคอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เริ่มมีการระบาด ให้ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชควาไลตามัยซิน 3 เปอร์เซ็นต์ เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเฮกซะโคลนาโซล 5 เปอร์เซ็นต์ เอสซี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 10 วัน

2. แมลงศัตรูพืชในทุเรียน

แมลงศัตรูที่สำคัญและทำความเสียหายทางเศรษฐกิจให้แก่ทุเรียน ได้แก่ หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน เพลี้ยไก่แจ้ หนอนเจาะผลทุเรียน เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ และมอดเจาะลำต้น

การดูแลต้นทุเรียนในระยะที่ให้ผลแล้ว

โดยทั่วไปต้นทุเรียนจะใช้เวลาปลูก 3 - 5 ปี จึงจะเริ่มออกดอก และเมื่ออายุ 4 - 6 ปี จึงจะเริ่มไ้ผล ระยะเวลาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของกิ่งพันธุ์ วิธีการปลูก และการดูแลต้นทุเรียนหลังการปลูก (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2551)

เพื่อให้ต้นทุเรียนให้ผลผลิตได้ดีทั้งปริมาณและคุณภาพ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2551) กล่าวว่า ต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมตั้งแต่ฤดูกาลที่ผ่านมา และจะต้องมีการจัดการในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสมและทันเวลา โดยสามารถแบ่งขั้นตอนได้เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมของต้นหลังการเก็บเกี่ยว

ขั้นที่ 2 การชักนำการออกดอก

ขั้นที่ 3 การกระตุ้นพัฒนาการของตาดอก

ขั้นที่ 4 การจัดการเพื่อเพิ่มการติดผล

ขั้นที่ 5 การจัดการเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต

การเตรียมความพร้อมของต้นหลังการเก็บเกี่ยว

ภายหลังจากการให้ผลแต่ละปี ต้นทุเรียนจะทรุดโทรมในส่วนระบบราก ใบ กิ่งก้านสาขา จึงต้องมีการเสริมสร้างความสมบูรณ์ให้กับต้นทุเรียน เพื่อให้มีการออกดอกติดผลในฤดูกาลถัดไป รวมทั้งแก้ปัญหาการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช และมีการจัดการสิ่งต่าง ๆ กับต้นทุเรียน ดังนี้

1. ตัดแต่งกิ่งที่แห้ง กิ่งที่เป็นโรค กิ่งแขนง กิ่งน้ำค้าง เพื่อทำให้ส่วนต่าง ๆ ของต้นทุเรียน มีโอกาสได้รับแสงแดดมากที่สุด

2. ใส่ปุ๋ย เพื่อให้ต้นทุเรียนนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

2.1 หากต้นทุเรียนมีปัญหาโรครากเน่าโคนเน่า ก็แก้ปัญหาเรื่องรากเน่าโคนเน่า ให้เรียบร้อย แล้วให้เร่งการเจริญเติบโตของราก โดยใช้ปุ๋ยสูตร 15 - 30 - 15 หรือ 10 - 20 - 30 อัตรา 60 กรัม ผสมกรดฮิวมิก 100 - 200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณใต้ทรงพุ่มทุก 7 วัน ติดต่อกัน 2 - 3 สัปดาห์

2.2 เมื่อต้นมีความสมบูรณ์ดีพอสมควร ใบเขียวสด เป็นมัน มีปริมาณใบแก่มาก ให้ใส่ปุ๋ย สูตร 15 - 15 - 15 จำนวน 350 กรัม (46 - 0 - 0 100 กรัม และ 0 - 0 - 50 100 กรัม) หว่านให้ทั่ว ทรงพุ่ม ห่างโคน 1 เมตร และเสริมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ 10 - 20 กิโลกรัมต่อต้น ทุเรียนจะแตกใบอ่อน ชุดแรกภายใน 3 - 4 สัปดาห์ ใบอ่อน จะพัฒนาเป็นใบแก่ประมาณ 30 วัน ใบอ่อนในชุดที่ 2 และ ชุดที่ 3 แต่ละชุดจะใช้เวลาห่างกันประมาณ 2 เดือน

2.3 เมื่อต้นทุเรียนแตกใบอ่อนรุ่นที่ 2 ถ้าพบว่าจำนวนหรือขนาดใบรุ่นนี้น้อยกว่า รุ่นแรก หรือสีเข้มน้อยกว่า แสดงว่าต้นทุเรียนไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร จึงแนะนำให้พ่นปุ๋ยทางใบหรือ อาหารเสริมสูตรทางด่วน ประกอบด้วย น้ำตาลกลูโคส 600 กรัม + กรดฮิวมิก 20 มิลลิลิตร + ปุ๋ยเกล็ด สูตร 15 - 30 - 15 มีธาตุรองร่วมด้วย อัตรา 60 กรัม + สารจับใบ ผสมรวมกันในน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น 1 - 2 ครั้ง ในระยะใบเปสลาด

3. การให้น้ำ อย่าให้ท่วมขังใต้ทรงพุ่มทุเรียน ถ้าฝนทิ้งช่วงเกิน 7 วัน ควรให้น้ำประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ ของอัตราการระเหยของน้ำ

4. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ศัตรูและโรคพืชที่สำคัญของทุเรียนในระยะแตกใบอ่อน และ ระยะการเจริญเติบโตทางใบ ซึ่งตรงกับช่วงฤดูฝน ได้แก่ โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบดิด โรคราสีชมพู และเพลี้ยไก่แจ้

การชักนำให้ออกดอก

ต้นทุเรียนที่พร้อมต่อการออกดอก คือ ต้นทุเรียนที่ผ่านการเจริญเติบโตด้านกิ่งก้านสาขา มาแล้วอย่างน้อย 1 ชุด มีการสะสมอาหารเพียงพอ ใบส่วนใหญ่เป็นใบแก่ สภาพแวดล้อมเหมาะสม

คือ ฝนทิ้งช่วงประมาณ 10 - 14 วัน อุณหภูมิค่อนข้างต่ำ ($\leq 20^{\circ}\text{C}$) และความชื้นในอากาศต่ำ (≤ 60 เปอร์เซ็นต์) จะทำให้ทุเรียนออกดอกสม่ำเสมอทั้งต้น และควรปฏิบัติดังนี้

1. ตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งกิ่งน้ำค้างภายในทรงพุ่มให้หมดอีกครั้งหนึ่งก่อนออกดอก
2. ใส่ปุ๋ย เมื่อทุเรียนมีสภาพต้นและใบที่สมบูรณ์ ในช่วงก่อนออกดอกประมาณ 30 - 45 วัน ซึ่งตรงกับเดือนกันยายนในภาคตะวันออกหรือเดือนธันวาคมในภาคใต้ ควรใส่ปุ๋ยที่มีธาตุโพแทสเซียมสูง และมีธาตุไนโตรเจนต่ำ เพื่อกระตุ้นให้ต้นทุเรียนหยุดการพัฒนาราด้านกิ่งก้านสาขาและชักนำให้ออกดอก
3. การให้น้ำ ในช่วงสิ้นฤดูฝนเริ่มเข้าช่วงแล้งในฤดูหนาว ให้งดการให้น้ำเพื่อให้ต้นทุเรียนผ่านสภาพแล้งที่ต่อเนื่อง 10 - 14 วัน ปลายยอดของต้นทุเรียนที่สมบูรณ์จะมีใบแก่ที่ตั้งชันขึ้นและเริ่มเห็นดอกในระยะไข่ปลา

การกระตุ้นพัฒนาการของตาดอกและการจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิต

1. การช่วยผสมเกสร มีส่วนช่วยเพิ่มเปอร์เซ็นต์การติดผลให้ทุเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุเรียนพันธุ์ชะนี นอกจากจะช่วยเพิ่มโอกาสในการติดผลแล้ว ผลที่เกิดจากการช่วยผสมเกสร จะมีการเจริญเติบโตเร็ว รูปทรงดี พูเต็ม คุณภาพดี สีเนื้อและรสชาติไม่แตกต่างจากพันธุ์แม่
2. ที่ปลายยอดของเกสรตัวเมียมีน้ำหวานเพื่อเป็นอาหารให้ละอองเกสรตกลงไปผสมกับไข่ในรังไข่ ถ้าให้น้ำมากในช่วงดอกใกล้บาน น้ำหวานที่ปลายยอดเกสรตัวเมียจะเจือจาง ไม่เหมาะต่อการออกของละอองเรณู หรือเจือจางมากจนทำให้ละอองเรณูแตกและตาย จึงไม่ติดผล
3. ธาตุอาหารพืช เช่น แคลเซียม โพแทสเซียม แมกนีเซียม โบรอน มีบทบาทต่อการติดผลดี หากได้รับในปริมาณที่เพียงพอ
4. การช่วยผสมเกสรในเวลากลางคืน อาจเลือกใช้วิธีติดเฉพาะอับเรณูที่มีละอองสีขาวใส่ภาชนะรวบรวมไว้ตั้งแต่เวลา 19.00 - 19.30 น. แล้วใช้พู่กันหรือแปรงขนอ่อนแตะละอองเรณูไปป้ายที่ยอดเกสรตัวเมีย ตั้งแต่เวลา 19.30 - 21.30 น. หรืออาจใช้แปรงขนอ่อนผูกติดกับปลายไม้แตะสลับไปมาระหว่างต้นที่ต่างพันธุ์กัน หรืออาจจะเป็นพันธุ์เดียวกันแต่ต่างต้นหรือต่างดอกตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เลือกผสมเกสรประมาณ 200 กลุ่มดอกต่อต้น เลือกเฉพาะกลุ่มดอกที่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการจะไว้ผล สำหรับสวนที่มีการจัดการให้น้ำดี ๆ ดอกทุเรียนจะบานค้างจนถึงตอนเช้าและมีแมลงมาช่วยผสมเกสร ก็ไม่จำเป็นต้องช่วยผสมเกสรในตอนกลางคืน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การจัดการเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต

การแต่งผล เพื่อเป็นการจัดวางตำแหน่งของผลให้เหมาะสม และเพื่อให้มีจำนวนผลเหลือในปริมาณที่เหมาะสมกับอายุ ขนาด และความสมบูรณ์ของต้นทุเรียน มีคำแนะนำให้มีการแต่งผลประมาณ 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ตัดแต่งผลที่มีรูปทรงบิดเบี้ยว ผลมีขนาดเล็ก และผลต่างรุ่นบนกิ่งเดียวกัน โดยเหลือไว้ให้มากกว่าจำนวนผลที่คาดว่าจะไว้จริงประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ถ้าทุเรียนติดผลดีแนะนำให้ไว้เป็นผลเดี่ยว ห่างกันผลละ 30 เซนติเมตร โดยตัดแต่งให้เสร็จภายในสัปดาห์ที่ 4 หลังดอกบาน

ครั้งที่ 2 ตัดแต่งผลที่โตช้ากว่าผลอื่นในรุ่นเดียวกัน ผลบิดเบี้ยว ผลที่มีหนามแดงและผลที่มีโรคแมลงเข้าทำลายออก การตัดแต่งในครั้งนี้อาจทำได้เมื่อผลอายุ 5 - 8 สัปดาห์หลังดอกบาน

ครั้งที่ 3 หลังจากตัดแต่งครั้งที่ 2 แล้วประมาณ 1 - 2 สัปดาห์ ให้ตัดแต่งผลเป็นครั้งสุดท้าย โดยตัดเฉพาะผลขนาดเล็ก รูปทรงบิดเบี้ยว ก้นจีบ หัวหลิม และผลที่มีโรคแมลงเข้าทำลายออกอีกครั้งหนึ่ง

การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว โดยการนับอายุผลตั้งแต่วันดอกบานจนถึงวันเก็บเกี่ยว เช่น พันธุ์กระดุมทอง ประมาณ 90 - 100 วัน พันธุ์ชะนีประมาณ 105 - 110 วัน และพันธุ์หมอนทองประมาณ 120 - 135 วัน

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

1. การขนย้าย การขนย้ายผลทุเรียนไปยังโรงคัดแยกของสวนต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง ควรใช้กระสอบป่านที่สะอาดกั้นระหว่างชั้นของผล เพราะการขนย้ายแต่ละครั้งจะทำให้หนามทุเรียนทิ่มแทงกัน เปลือกขรุขระ เป็นช่องทางให้เชื้อราเข้าทำลายผลได้เร็วขึ้น

2. การคัดคุณภาพ โดยคัดแยกผลที่มีตำหนิจากโรคแมลง ตำหนิจากการเก็บเกี่ยว ขั้วหัก แยกไว้ต่างหาก พร้อม ๆ กับทำการคัดแยกขนาดและรูปทรงตามความต้องการของผู้ซื้อด้วย

สถานการณ์การผลิตทุเรียนของประเทศไทย

ข้อมูลจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ฯ และสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เกี่ยวกับพื้นที่ให้ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ การบริโภคผลสดภายในประเทศและการส่งออกสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 - 2563 ดังแสดงในตารางที่ 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 1 พื้นที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ การบริโภคผลสดภายในประเทศ การส่งออกสินค้าทุเรียน และผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 - 2563

พ.ศ.	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต (กก./ไร่)	การบริโภค ภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออกสินค้า ทุเรียนและผลิตภัณฑ์ (ตัน)
2560	643,030	663,066	1,031	147,293	539,469.25
2561	675,343	759,829	1,125	229,379	554,224.12
2562	723,979	1,018,261	1,407	327,497	720,047.27
2563	791,165	1,111,928	1,405	435,505	689,078.61

ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (2564)

การผลิตทุเรียนของประเทศไทยปี 2560 พื้นที่ให้ผลผลิต 643,030 ไร่ ผลผลิต 663,066 ตัน (1,031 กิโลกรัมต่อไร่) การบริโภคภายในประเทศในรูปผลสด 147,293 ตัน การส่งออกสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ 539,469.25 ตัน

การผลิตทุเรียนของประเทศไทยปี 2561 พื้นที่ให้ผลผลิต 675,343 ไร่ ผลผลิต 759,829 ตัน (1,125 กิโลกรัมต่อไร่) การบริโภคภายในประเทศในรูปผลสด 229,379 ตัน การส่งออกสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ 554,224.12 ตัน

การผลิตทุเรียนของประเทศไทยปี 2562 พื้นที่ให้ผลผลิต 723,979 ไร่ ผลผลิต 1,018,261 ตัน (1,407 กิโลกรัมต่อไร่) การบริโภคภายในประเทศในรูปผลสด 327,497 ตัน การส่งออกสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ 720,047.27 ตัน

การผลิตทุเรียนของประเทศไทยปี 2563 พื้นที่ให้ผลผลิต 791,165 ไร่ ผลผลิต 1,111,928 ตัน (1,405 กิโลกรัมต่อไร่) การบริโภคภายในประเทศในรูปผลสด 435,505 ตัน การส่งออกสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ 689,078.61 ตัน

สรุป การผลิตทุเรียนของประเทศไทยปี 2560 - 2563 พื้นที่ให้ผลผลิตต่อไร่และผลผลิตต่อตัน และต่อไร่เพิ่มขึ้นทุกปี การบริโภคภายในประเทศในรูปผลสดต่อตันเพิ่มขึ้น (เว้นปี 2563 ลดลงจากปี 2562 เล็กน้อย) การส่งออกสินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์ต่อตันเพิ่มขึ้น (เว้นปี 2563 ลดลงจากปี 2562 จำนวน 30,968.66 ตัน)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผลิตในเรื่องอื่น ๆ ที่ได้มีการศึกษาไว้พบว่า มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องหรือมีผลต่อการจัดการการผลิตของเกษตรกร ดังนี้

สมภพ เพชรรัตน์ (2523) ศึกษาพบว่า รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกในการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งได้ทำการศึกษา รูปแบบตลาดกลางเพื่อการส่งออก

ตามความคาดหวังของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียนเพื่อการส่งออก ตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนารูปแบบตลาดกลางเพื่อการส่งออกทุเรียนตามความคาดหวังของสมาชิก

วิญญู ฤทธิ์อุดมพร (2534) ศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีแรงงานในครอบครัวแตกต่างกัน จะมีความต้องการความรู้ในการปรับปรุงการผลิตทุเรียนไม่แตกต่างกัน

จุฬารัตน์ เสรีเชษฐพงษ์ (2542) ได้ศึกษาความต้องการข้อมูลการตลาดเพื่อการตัดสินใจจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนของ อำเภอบางขัน จังหวัดตรัง โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน จำนวน 169 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ประสพการณ์ในการทำสวนทุเรียนของเกษตรกร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการข้อมูลด้านการตลาด เพื่อการตัดสินใจจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร

สมนึก ปลอดทอง (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ศึกษากรณีของจังหวัดศรีสะเกษ จากผลการศึกษาความรู้พื้นฐานและความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติในการปลูกทุเรียนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนมากมีความรู้ในระดับปานกลาง เนื่องจากประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนได้จากการศึกษาดูงานเกษตรกรที่ปลูกทุเรียนประสบความสำเร็จจากการแลกเปลี่ยนความรู้ในการติดต่อกัน การประชุมกลุ่ม การฝึกอบรม โดยหน่วยงานของรัฐตลอดจนการศึกษาจากเอกสาร ตำรา คำแนะนำทางการเกษตรและการผลิตทุเรียนโดยใช้หลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practices : GAP) เป็นแนวทางหนึ่งในการผลิตพืช

คณิศร สมณะ (2550) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกส้มสายน้ำผึ้งของเกษตรกรอำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกส้มสายน้ำผึ้งของเกษตรกรอำเภอดง 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้งในเขตอำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์สวนส้มอำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 ราย ในขนาดพื้นที่ไม่เกิน 50 ไร่ ผลการศึกษาพบว่า ต้นส้มสายน้ำผึ้งจะเริ่มให้ผลผลิตตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไป โดยมีต้นทุนและผลตอบแทนตามพื้นที่ขนาดไม่เกิน 50 ไร่ ทำให้มีต้นทุนรวมในการทำสวนส้มสายน้ำผึ้งโดยเฉลี่ยต่อไร่ ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรก โดยมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนค่าเครื่องจักรอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูก ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรกต่อไร่ต่อปีในปีที่ 0 - 2 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 16,870.10 บาท และในปีที่ 3 - 5 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 4,207.34 บาท เนื่องจากในปีที่ 3, 4 และ 5 อุปกรณ์มีการเสื่อมสภาพและไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อไป จึงได้มีการจัดซื้ออุปกรณ์การเกษตรเข้ามาจึงทำให้มีค่าใช้จ่ายนี้เกิดขึ้นในปีถัดไป ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายในปีที่ 1 - 2 รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อไร่ต่อปี ในปีที่ 1 - 5 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 116,240.95 บาท และมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี เกิดขึ้นตั้งแต่ในปีที่ 3 - 5 เท่ากับ 18,237.94, 29,420.37 และ 86,653.58 บาท

ซึ่งระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 4 ปี 3 เดือน 7 วัน ซึ่งมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก และอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เท่ากับร้อยละ 58.29

พัชรภรณ์ เพ็ชรทอง (2551) ศึกษาเรื่อง การยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม (Good Agricultural Practices : GAP) สำหรับเงาะ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตเงาะตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเกษตรกรที่มีรายชื่อเข้าร่วมโครงการระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำนวน 155 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าพิสัย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไค-สแควร์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน และเป็นแรงงานเกษตรเฉลี่ย 2 คน มีประสบการณ์ปลูกเงาะเฉลี่ย 20 ปี มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 287,178 บาทต่อปี มีพื้นที่ปลูกเงาะเฉลี่ย 10 ไร่ ราคาผลผลิตที่ขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7 บาท โดยเกษตรกรมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านมากที่สุด และมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม ในการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการยอมรับการปฏิบัติตามระดับมาก

อัญญลักษณ์ จินะวงษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนกระท้อนของเกษตรกรในตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เก็บข้อมูลจากเกษตรกร จำนวน 133 คน ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนและค่าใช้จ่ายการทำสวนกระท้อนของเกษตรกรในตำบลห้วยสัก ต้นทุนการทำสวนกระท้อนเมื่อแยกตามขนาดพื้นที่ไร่ที่แตกต่างกันจะทำให้ต้นทุนการผลิตที่แตกต่างกัน พื้นที่ขนาดเล็กจะมีต้นทุนที่สูงกว่าพื้นที่ขนาดใหญ่ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำสวนกระท้อนของเกษตรกรในตำบลห้วยสัก พบว่า พื้นที่ที่ให้ผลผลิตสูงสุด คือ พื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามทิศทางเดียวกันทั้งสองส่วนโดยมีอัตราส่วนกำไรต่อยอดขาย เท่ากับ 3.44 เปอร์เซ็นต์

สุขใจ ตอนปัญญา (2554) ได้ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 5 ตำบลห้วยดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าว และการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน และผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าว การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามเกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกข้าว เก็บข้อมูลช่วงเวลาการเพาะปลูกเดือนมิถุนายน - กันยายน 2554 ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,083.27 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 614.00 บาทต่อไร่ อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน 12.08 เปอร์เซ็นต์ อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย 10.40 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) 9.16 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) 34.80 เปอร์เซ็นต์ และมีจุดคุ้มทุนอยู่ที่ระดับ

550 กิโลกรัมต่อไร่ โดยต้นทุนการเพาะปลูกข้าวประกอบด้วย 3 ประเภท ได้แก่ ค่าวัตถุดิบ 13 เปอร์เซ็นต์ ค่าแรงงาน 24 เปอร์เซ็นต์ และค่าใช้จ่ายในการผลิต 63 เปอร์เซ็นต์

หัตถพงศ์ อวิโรธนานนท์ และพัชรินทร์ สุภาพันธุ์ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีการจำหน่ายผลผลิตผักของเกษตรกรที่มีการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระดับความรู้ตามข้อกำหนดมาตรฐานเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practices: GAP) ด้วยเปอร์เซ็นต์ความถูกต้องของความรู้ของเกษตรกรที่ตอบได้อย่างถูกต้อง ทักษะปฏิบัติการผลิตผักตามข้อกำหนดมาตรฐาน GAP และระดับการปฏิบัติที่เหมาะสมโดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ต และความพอใจช่องทางการตลาดของผลผลิต โดยการคำนวณจากคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีระดับความรู้การผลิตผักตามมาตรฐาน GAP ในระดับสูง ด้วยเปอร์เซ็นต์ความถูกต้องของความรู้ โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกผักต้องเป็นพื้นที่ไม่มีวัตถุอันตรายและจุลินทรีย์ที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต นอกจากนี้ทัศนคติด้านความสอดคล้องสำหรับการปฏิบัติการผลิตตามข้อกำหนด GAP ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการสุขลักษณะแปลงผัก การจัดการเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตร การจัดการปัจจัยการผลิต การปฏิบัติและการควบคุม และการบันทึก และควบคุมเอกสาร ระดับเหมาะสมดีมาก โดยการใช้มาตรวัดของลิเคิร์ต ผลผลิตที่ผลิตได้มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP มีแหล่งรับซื้อที่แน่นอน ถึงแม้ว่าพ่อค้าคนกลางรับซื้อผลผลิตเพื่อจำหน่ายต่อไปยังตลาดปลายทาง (กรุงเทพฯ และเชียงใหม่) ไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐานดังกล่าว อย่างไรก็ตามความปลอดภัยของผลผลิตที่ไม่มีสารเคมีตกค้าง และความสามารถทวนสอบย้อนกลับสู่การผลิตในแปลง นำมาซึ่งความได้เปรียบการแข่งขันทางการค้า รวมถึงเกษตรกรมีความพอใจในการจัดจำหน่ายผลผลิตผ่านช่องทางการตลาดแต่ละช่องทาง ในระดับมาก จากค่าคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรในแต่ละกลุ่มมีความพอใจในการจัดจำหน่ายผลผลิตแต่ละช่องทางการตลาดตามความเหมาะสมกับลักษณะกลุ่มเกษตร

ปณัฏ์ปวีณ ธรณรงค์นุรักษ์ (2558) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อหนี้สินของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย ข้าว และมันสำปะหลัง กรณีศึกษาเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี และเพชรบุรี ปัจจุบันประเด็นหนี้สินและสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรยังคงเป็นปัญหาที่ถูกวิพากษ์กัน ในหลากหลายแง่มุม เนื่องจากยังไม่สามารถบรรเทาหนี้ของเกษตรกรให้ลดลงได้ ซึ่งนำไปสู่การวิจารณ์ถึงความเหมาะสมของนโยบายการช่วยเหลือด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรจากทางภาครัฐ จากบางทัศนะที่มองว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาหนี้สินเหล่านี้ งานวิจัยนี้ศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุการเกิดหนี้ โดยเปรียบเทียบเกษตรกร 3 กลุ่มคือ ผู้ปลูกอ้อย ข้าว และมันสำปะหลัง ด้วยปัจจัยอันได้แก่ ปัจจัยลักษณะข้อมูลพื้นฐานและสถานภาพทางครอบครัว ปัจจัยรายได้ ปัจจัยการเข้าร่วมนโยบายและสถานภาพทางการประกอบอาชีพ ปัจจัยข้อมูลพฤติกรรมการกู้ยืม และปัจจัยทัศนคติต่อเงินและหนี้สิน โดยใช้ข้อมูลขั้นปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีและเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการก่อหนี้ที่สำคัญ คือ หนี้จากต้นทุนทางการเกษตร หนี้เพื่อการศึกษาบุตรหลาน หนี้เพื่อการเข้าซื้อยานพาหนะ หนี้เพื่อนำไปชำระหนี้เดิม หนี้เพื่อ

การรักษาพยาบาล หนี้เพื่อการซ่อมแซมบ้าน หนี้เพื่อผ่อนซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า และหนี้สิ้นจากการผ่อนชำระเคสสถานตามลำดับ ในขณะที่ประเภทของหนี้ที่ส่งผลต่อมูลค่าหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ หนี้ที่เกิดจากต้นทุนทางการเกษตร นอกจากนี้เกษตรกรที่มีทัศนคติต่อการเป็นหนี้ในเชิงบวก มีโอกาสที่ระดับหนี้สินและภาวะการเป็นหนี้มากขึ้น เกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการนโยบายอุดหนุนด้านราคาผลผลิตมีแนวโน้มมีมูลค่าหนี้สินและสถานะการเป็นหนี้มากขึ้น ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์สามารถอธิบายถึงความสอดคล้องได้คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนโยบายด้านราคาจากรัฐบาลเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกจำนวนมาก มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูง และมีแนวโน้มประกอบเพียงแต่อาชีพเกษตรกรรมหลักเท่านั้น ไม่ประกอบอาชีพเสริมอื่น ๆ โดยมีมูลค่าหนี้สินเกิดจากการกู้ยืมเพื่อเป็นต้นทุนทางการเกษตรเป็นหลัก

กฤษฎี ใจปัญญา วรทัศน์ อินทร์คัมพร และสุรพล เศรษฐบุตร (ม.ป.ป.) ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการปลูกปาล์มน้ำมัน ของสหกรณ์ปาล์มน้ำมันล้านนา จำกัด จังหวัดเชียงราย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการปลูกปาล์มน้ำมันของสหกรณ์ปาล์มน้ำมันล้านนา จำกัด จังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มน้ำมัน ในจังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ปาล์มน้ำมันล้านนา จังหวัดเชียงราย จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคาดหวังด้านการผลิตในระดับความคาดหวังปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.26 ความคาดหวังด้านเศรษฐกิจในระดับความคาดหวังมาก ค่าเฉลี่ย 2.60 และความคาดหวังด้านสังคมในระดับความคาดหวังปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.67 จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษาและเพศ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อปัจจัยการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต้นทุน ระดับการศึกษา สถานะของเกษตรกรและเพศ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อายุและระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อปัจจัยด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาและข้อจำกัดของเกษตรกร คือ ได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ดินเสื่อม น้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีความต้องการน้ำสูง ภาวะเปียกการปฏิบัติที่แน่นชิดภายในกลุ่มสหกรณ์ฯ และการวางแผนในเรื่องราคาของผลผลิต เป็นปัญหาและข้อจำกัดส่วนใหญ่ที่พบในเกษตรกรอีกด้วย

มนัญญา เรืองวงศ์โรจน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในด้านแหล่งน้ำ ด้านพื้นที่ปลูก ด้านวัตถุดิบทางการเกษตร ด้านการจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนเก็บเกี่ยว ด้านการเก็บเกี่ยวและผลการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ด้านการพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา ด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล และด้านบันทึกข้อมูลและการตามสอบ 2) เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะ

และแนวทางการพัฒนาของเกษตรกรผู้ผลิตพืชที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน ซึ่งด้านที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสูงสุด คือ ด้านการเก็บเกี่ยวและปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว รองลงมาคือ ด้านการพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา ด้านการจัดการคุณภาพ ในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ด้านบันทึกข้อมูลและการตามสอบ ด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล ด้านแหล่งน้ำ ด้านวัตถุดิบทรายทางการเกษตร และด้านพื้นที่ปลูก ตามลำดับ และ 3) ปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ซึ่งด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการตลาด ด้านการผลิต และด้านต้นทุนการผลิต ตามลำดับ

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ และบำเพ็ญ เขียวหวาน (2558) ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สถานที่ในการรับรู้และสืบค้นข่าวสารทางการเกษตรที่บ้านที่พักอาศัย รองลงมาคือหน่วยงานราชการ ศูนย์เรียนรู้ในชุมชน และบ้านเพื่อนบ้าน ตามลำดับ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ของเกษตรกร ในประเด็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล พบว่า เกษตรกรทั้งหมดได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน รองลงมาจากเจ้าหน้าที่การเกษตร ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่งรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการเข้าชมนิทรรศการ รองลงมาจากการศึกษาดูงาน และการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า เกษตรกรส่วนมากรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ 2) เกษตรกรทั้งหมดมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการติดต่อสื่อสาร รองลงมาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพื่อทราบข้อมูลข่าวสาร และ 3) เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเกษตรในทุกขั้นตอนของกระบวนการยอมรับนวัตกรรม ในอันดับแรกจากสื่อบุคคล เช่น เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รองลงมา คือ สื่อมวลชน เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามลำดับ

พิชญา สารรักษ์ และคณะ (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกรตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอมะนัง จังหวัดชุมพร พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุเฉลี่ย 46.62 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.22 คน มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 15.50 ไร่ มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 13.61 ไร่ มีแรงงานในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 2.97 คน มีรายจ่ายในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 152,961.04 บาทต่อปี มีรายได้จากการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 678,428.57 บาทต่อปี และมีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 14.07 ปี เกษตรกรมีการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรมากที่สุดจากเพื่อนเกษตรกร การจัดประชุมกับการฝึกอบรม และวิทยุกับโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ร้อยละ 91.30 ส่วนรูปแบบการจำหน่ายทุเรียนส่วนมากมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน ร้อยละ 68.8 เกษตรกรมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียน โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.68

สุภาภรณ์ เลิศศิริ และคณะ (2559) ศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนทำสวน ทุเรียนเมืองนนท์ พบว่าต้นทุนการผลิตทุเรียนเมืองนนท์ของเกษตรกรฤดูกาลผลิตปี พ.ศ. 2556/2557 มีต้นทุนการผลิตทั้งหมดรวมเป็นเงิน 284,333.83 บาท จากนั้นทำการวิเคราะห์การลงทุนพบว่า กรณีที่ 1 ถ้าเกษตรกรตัดสินใจขายสวนทุเรียนโดยไม่ทำต่อไปเนื่องจากราคาที่ดินที่สูง เกษตรกรจะได้รับค่าตอบแทนที่ดินเท่ากับ 40,000,000 บาท ซึ่งมูลค่าผลตอบแทนสุทธิของเกษตรกรจะมีค่าเท่ากับ 36,853,078.75 บาท กรณีที่ 2 ถ้าเกษตรกรลงทุนทำสวนทุเรียนต่ออีก 10 ปี แล้วขายสวนทุเรียนเกษตรกรจะมีมูลค่าผลตอบแทนสุทธิเท่ากับ 51,651,564.38 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 26.17 และกรณีที่ 3 ถ้าเกษตรกรลงทุนทำสวนทุเรียนใหม่และขายสวนเมื่อลงทุนได้ 10 ปี ตามนโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาส่งเสริมจะมีมูลค่าผลตอบแทนสุทธิของเกษตรกรเท่ากับ 38,436,119.18 บาท อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 19.98 จึงสามารถสรุปว่า การทำสวนทุเรียนเมืองนนท์เป็นโครงการที่คุ้มค่าต่อการลงทุนสมควรส่งเสริมให้เกษตรกรลงทุนทำสวนทุเรียนเมืองนนท์ต่อไป แต่ถ้าเปรียบเทียบทั้ง 3 กรณีพบว่ากรณีที่ 2 มีความคุ้มค่าการลงทุนที่สุด รองลงมาคือ กรณีศึกษาที่ 3 และกรณีที่ 1 ตามลำดับ

วนิดา เจริญทอง (2560) แนวทางการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกรในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) สภาพการผลิตทุเรียน 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตทุเรียน และ 4) แนวทางการส่งเสริมการผลิตทุเรียนในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 2,959 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โร ยามาเน่ ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวนตัวอย่าง 352 ราย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 48.02 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.96 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.84 คน แรงงานจ้างเฉลี่ย 1.63 คน มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 8.47 ไร่ เกษตรกรมีรายได้จากทุเรียนเฉลี่ย 45,880.68 บาทต่อไร่ รายจ่ายในการผลิตทุเรียนเฉลี่ย 16,613.28 บาทต่อไร่ มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 9.81 ปี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการผลิตภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2) เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ลาดชัน ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองใช้ระบบน้ำแบบโปรยน้ำ เก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ใช้การนับอายุ และดูสีผล 3) เกษตรกรมีปัญหาด้านการตลาด ข้อเสนอแนะของเกษตรกรให้หาตลาดส่งออกทุเรียนนอกจากประเทศจีน และ 4) เกษตรกรมีความต้องการช่องทางในการส่งเสริมจากสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต้องการวิธีการส่งเสริมแบบทัศนศึกษา บรรยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติ ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกร ได้แก่ (1) ให้ความรู้เกษตรกรในการผลิตทุเรียน เช่น การให้น้ำ ให้อายุ การป้องกันกำจัดโรคและแมลง การเก็บเกี่ยวผลผลิต (2) ส่งเสริมให้เกษตรกร

ปรับเปลี่ยนมาใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว และ (3) ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกทุเรียนร่วมกับพืชอื่นเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและราคาผลผลิต ผ่านทางสื่อบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรภาครัฐ และเอกชน

ไพบุลย์ สติรโกศลวงศ์ และพนามาศ ตริวรณกุล (2562) การจัดการการตลาดทุเรียนของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียน จังหวัดจันทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร 2) การผลิตทุเรียนของเกษตรกร 3) การรับรู้การตลาดทุเรียนของเกษตรกร 4) ความรู้การจัดการการตลาดทุเรียนของเกษตรกร 5) การจัดการการตลาดทุเรียนของเกษตรกร และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลการผลิตทุเรียน การรับรู้การตลาดทุเรียน ความรู้การจัดการการตลาดทุเรียน และการจัดการการตลาดทุเรียนของเกษตรกรที่เข้าร่วมการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 234 คน เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการแจกแจงแบบตารางไขว้ ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 53.8 มีอายุเฉลี่ย 52.37 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 45.3 เข้าร่วมการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ทุเรียน เฉลี่ย 1.74 ปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ทุเรียน ร้อยละ 73.9 2) เกษตรกรผลิตทุเรียนได้ผลผลิตเฉลี่ย 17,439.10 กิโลกรัมต่อปี ต้นทุนที่ใช้ในการผลิตทุเรียนเฉลี่ย 336,486.32 บาทต่อปี โดยมีรายได้จากการจำหน่ายทุเรียนเฉลี่ย 1,486,252.14 บาทต่อปี 3) เกษตรกรรับรู้การตลาดทุเรียน ด้านผลิตภัณฑ์และด้านราคาในระดับน้อยและมีการรับรู้ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านการส่งเสริมการตลาดในระดับมาก 4) เกษตรกรมีความรู้การจัดการการตลาดทุเรียนในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 12.65 คะแนน จากคะแนนรวม 15 คะแนน 5) เกษตรกรส่วนใหญ่จัดการการตลาดทุเรียน ด้านผลิตภัณฑ์ในระดับมาก แต่จัดการการตลาด ทุเรียนด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาดในระดับน้อย และ 6) ระดับการศึกษา จำนวนปีที่เข้าร่วมระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และการรับรู้การตลาดทุเรียนทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการการตลาดทุเรียนด้านผลิตภัณฑ์ อีกทั้งปริมาณผลผลิตทุเรียนต่อปีและการรับรู้การตลาดทุเรียนด้านช่องทางการจำหน่าย มีความสัมพันธ์กับการจัดการการตลาดทุเรียนด้านราคา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เกษตรกรในพื้นที่อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี ที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองตามมาตรฐาน GAP กับสำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 แล้ว จำนวน 3,424 ราย ดังตารางที่ 2 (สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 กรมวิชาการเกษตร, 2565)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐาน GAP ทุเรียน อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี

ลำดับที่	ตำบล	ผู้ได้รับการรับรอง GAP ทุเรียน (ราย)
1.	เกวียนหัก	143
2.	ขลุ้ง	30
3.	ช้าง	776
4.	ตกรพรม	343
5.	ตรอกนอง	320
6.	ตะปอน	203
7.	บ่อ	159
8.	บ่อเวฬุ	554
9.	มาบไพ	351
10.	วังสรรพรส	477
11.	วันยาว	68
12.	บางชัน	0
รวมทั้งสิ้น		3,424

ที่มา : ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 (20 มกราคม 2565)

การกำหนดขนาดตัวอย่างที่จะศึกษา ในการศึกษานี้ทราบจำนวนประชากร จึงใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบขนาดของประชากร ซึ่งได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05

เกษตรกรที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองและผ่านการรับรองตามมาตรฐาน GAP (ปี 2565) แล้ว จำนวน 3,424 ราย สามารถแทนประชากรด้วย (N) และหาขนาดตัวอย่าง (n) โดยแทนค่าในสูตร

$$n = \frac{3424}{1 + (3424 \times 0.05)^2}$$

$$n = 358.16$$

ดังนั้น จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง $n = 358$ ราย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ในพื้นที่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 358 ราย โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นหรือการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน คือ กำหนดให้ตัวอย่างที่จะเป็นไปได้ทั้งหมด มีโอกาสที่จะถูกเลือกได้เท่ากัน (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2548) โดยใช้สูตรคำนวณสัดส่วนแยกเป็นรายตำบล ดังนี้

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 358 ราย

N = จำนวนประชากรทั้งหมด 2,424 ราย

N_i = จำนวนประชากรในแต่ละตำบลที่นำมาใช้คำนวณ

n_i = จำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกเป็นรายตำบล จะได้ดังตารางที่ 3

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 3 คำนวณหาสัดส่วนของจำนวนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเป็นรายตำบล

ลำดับที่	ตำบล	ได้รับการรับรอง GAP ทุเรียน (ราย)	จำนวนเกษตรกร กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
1.	เกรียนหัก	143	14
2.	ขลุง	30	3
3.	ช้าง	776	80
4.	ตกพรม	343	45
5.	ตรอกนอง	320	32
6.	ตะปอน	203	20
7.	บ่อ	159	15
8.	บ่อเวหุ	554	58
9.	มาบไพ	351	35
10.	วังสรรพรส	477	50
11.	วันยาว	68	6
12.	บางชัน	0	0
รวมทั้งสิ้น		3,424	358

หมายเหตุ : ลำดับที่ 12 ตำบลบางชัน เป็นพื้นที่ติดชายทะเล เกษตรกรไม่มีการปลูกทุเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี แบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 2 ลักษณะ คือ คำถามแบบปลายปิดและคำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การเป็นสมาชิกกลุ่มการเกษตร แหล่งข้อมูลข่าวสารความรู้และเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง GAP เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมของการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วย พื้นที่ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่ จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน แหล่งเงินทุน ต้นทุนในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การลงทุนในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง รายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง รายได้ การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ความคาดหวังปริมาณการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ความคาดหวังปริมาณการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ความคาดหวังเกี่ยวกับราคาทุเรียน ภาระหนี้สิน เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของการผลิตทุเรียน พันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 3 สภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร โดยมีองค์ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูกทุเรียน การใช้และการเก็บรักษา วัตถุดิบทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติ หลังการเก็บเกี่ยว การพักผลผลิตและการขนย้ายในแปลงปลูก ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคล และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แบบสอบถามส่วนนี้เป็นการวัดข้อมูลประเภท อันตรภาค (Interval Scale คือ ช่วงคะแนนหรือขอบเขตของคะแนนในขั้นหนึ่ง ๆ ในตารางแจกแจง ความถี่) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นวิธีการให้คะแนนรวม (Rating Scale Method : Likert Scale Question) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท อันตรภาคขั้น ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
ปฏิบัติน้อยมาก	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยสุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับน้ำ ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก ปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ รวมทั้ง ข้อเสนอแนะของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรเสนอแนะสิ่งที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทางการเกษตรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ แบบสอบถามส่วนนี้เป็นการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นวิธีการให้คะแนนรวม (Rating Scale Method : Likert Scale Question) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคขั้น ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ปัญหามากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
ปัญหามาก	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
ปัญหาปานกลาง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
ปฏิบัติน้อยมาก	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
ปัญหาน้อยสุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม รวมทั้งปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 สร้างแบบสอบถามตามแนวทางที่ได้ศึกษา แล้วนำเสนอประธานและกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากสาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าเฉลี่ย ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยใช้สูตร IOC : (Item-Objective Congruence Index) (สุวิมล ติรภานันท์, 2549) โดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้อง ดังนี้

- +1 หมายถึง มีความสอดคล้อง
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง
 -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

เกณฑ์การพิจารณาดัชนีความสอดคล้องจะต้องสูงกว่า 0.05 จึงจะยอมรับได้ว่ามีความสอดคล้องจริง ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

2.4 การนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ และนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มทดลองที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบัค (Cronbach) (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. 2554)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์แอลฟา

K = จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

เกณฑ์การประเมินความเที่ยงตรงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค มีดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) การแปลความหมายระดับความเที่ยง

มากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 ดีมาก

0.81 - 0.89 ดี

0.71 - 0.80 พอใช้

0.61 - 0.70 ค่อนข้างพอใช้

0.51 - 0.60 ต่ำ

น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 0.50 ไม่สามารถรับได้

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ที่มีค่ามากกว่า 0.70 ถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนั้นมีความเที่ยงตรงพอที่จะนำไปใช้ได้ ซึ่งจากการหาค่าความเที่ยงตรงจากแบบสอบถามจำนวน 30 ฉบับ ที่ได้ทดลองสุ่มตัวอย่างในพื้นที่จริงก่อน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามสูตรนี้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.89 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงตรงที่ระดับดี จึงสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

2.5 แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อจะนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่ผ่านการรับรองการผลิตทุเรียนตามมาตรฐาน GAP ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 ตัวอย่าง โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2565 ถึงเดือนตุลาคม 2565

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นนำเสนอด้วยตารางประกอบ การบรรยายโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคมของเกษตรกร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ค่าต่ำสุด (Minimum : Min.) ค่าสูงสุด (Maximum : Max.)

ค่าต่ำสุด หมายถึง ค่าต่ำสุดที่วิเคราะห์ได้

ค่าสูงสุด หมายถึง ค่าต่ำสุดที่วิเคราะห์ได้

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) เป็นค่าที่ใช้วัดความแตกต่างระหว่างค่าของข้อมูลกับค่าเฉลี่ยของข้อมูลชุดนั้น (หรือมีสัญลักษณ์ คือ σ) สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

X คือ ข้อมูลที่กำหนดให้ $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และ n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการผลิตทุเรียนของเกษตรกรภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์เฉลี่ยตามเงื่อนไขของมาตรฐาน GAP ในการอภิปรายผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คือ ระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรฐานน้อยที่สุด

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์เฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในการอภิปรายผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คือ ระดับปัญหาตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหา
มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คือ ระดับปัญหาตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหา
มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คือ ระดับปัญหาตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหา
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คือ ระดับปัญหาตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหา
น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คือ ระดับปัญหาตามเงื่อนไขของมาตรฐานมีปัญหา
น้อยที่สุด

4.5 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งมีสมการ ดังนี้

$$Y = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + b_5 X_5 + b_6 X_6 + b_7 X_7 + b_8 X_8 + b_9 X_9 + b_{10} X_{10} + b_{11} X_{11} + b_{12} X_{12} + b_{13} X_{13} + b_{14} X_{14} + b_{15} X_{15} + b_{16} X_{16} + b_{17} X_{17} + b_{18} X_{18} + b_{19} X_{19} + b_{20} X_{20} + b_{21} X_{21} + b_{22} X_{22} + b_{23} X_{23} + b_{24} X_{24} + b_{25} X_{25} + b_{26} X_{26} + b_{27} X_{27} + b_{28} X_{28} + b_{29} X_{29} + b_{30} X_{30} + b_{31} X_{31} + b_{32} X_{32} + b_{33} X_{33} + b_{34} X_{34} + b_{35} X_{35} + b_{36} X_{36} + b_{37} X_{37} + b_{38} X_{38} + b_{39} X_{39} + b_{40} X_{40} + b_{41} X_{41} + b_{42} X_{42} + b_{43} X_{43} + b_{44} X_{44} + b_{45} X_{45} + b_{46} X_{46} + b_{47} X_{47} + b_{48} X_{48} + b_{49} X_{49} + b_{50} X_{50} + b_{51} X_{51} + b_{52} X_{52} + b_{53} X_{53} + b_{54} X_{54} + b_{55} X_{55} + b_{56} X_{56} + b_{57} X_{57} + b_{58} X_{58} + b_{59} X_{59} + b_{60} X_{60} + b_{61} X_{61} + b_{62} X_{62}$$

เมื่อ Y = ความสำเร็จในผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี GAP (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองต่อไร่ (บาท/ไร่)

a = ค่าคงที่

$b_1 - b_{62}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามเมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการที่คงที่แล้ว

X_1 = เพศ (ชาย - หญิง)

X_2 = อายุ

X_3 = สถานภาพ

X_4 = ระดับการศึกษา

X_5 = จำนวนสมาชิกในครอบครัว

X ₆	=	ประสบการณ์ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
X ₇	=	กลุ่มเกษตรกร
X ₈	=	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
X ₉	=	สมาชิกสหกรณ์การเกษตร
X ₁₀	=	กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
X ₁₁	=	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
X ₁₂	=	กลุ่มผู้ผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)
X ₁₃	=	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี
X ₁₄	=	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
X ₁₅	=	เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร
X ₁₆	=	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทเอกชน
X ₁₇	=	วิทยุกระจายเสียง
X ₁₈	=	วิทยุโทรทัศน์
X ₁₉	=	หนังสือพิมพ์
X ₂₀	=	โปสเตอร์
X ₂₁	=	เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการเกษตร
X ₂₂	=	วารสารเกษตร
X ₂₃	=	สื่อออนไลน์
X ₂₄	=	พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว
X ₂₅	=	พื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิต
X ₂₆	=	จำนวนแรงงานในครอบครัว
X ₂₇	=	จำนวนการจ้างแรงงาน
X ₂₈	=	แหล่งเงินทุนตนเอง
X ₂₉	=	แหล่งเงินทุนญาติพี่น้อง
X ₃₀	=	แหล่งเงินทุนจากนายทุน
X ₃₁	=	แหล่งเงินทุนกลุ่มเกษตรกร
X ₃₂	=	แหล่งเงินทุนสหกรณ์การเกษตร
X ₃₃	=	แหล่งเงินทุนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
X ₃₄	=	แหล่งเงินทุนธนาคารพาณิชย์
X ₃₅	=	ต้นทุนในการผลิตทุเรียน
X ₃₆	=	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
X ₃₇	=	จำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท)
X ₃₈	=	รายจ่ายค่าปุ๋ย
X ₃₉	=	รายจ่ายค่าสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและไร
X ₄₀	=	รายจ่ายค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
X ₄₁	=	รายจ่ายค่าฮอร์โมนพืช

- X₄₂ = รายจ่ายค่าจ้างแรงงาน
 X₄₃ = รายจ่ายค่าไฟฟ้า/น้ำมันเชื้อเพลิง
 X₄₄ = รายจ่ายค่ากำจัดวัชพืช
 X₄₅ = ขยายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโลกรัม)
 X₄₆ = พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่)
 X₄₇ = จำหน่ายโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน
 X₄₈ = จำหน่ายพ่อค้าคนกลาง
 X₄₉ = ขายออนไลน์
 X₅₀ = ความคาดหวังปริมาณการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
 X₅₁ = ความคาดหวังเกี่ยวกับราคาผลผลิต
 X₅₂ = ไม่มีหนี้สิน
 X₅₃ = มีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน
 X₅₄ = มีหนี้สินอย่างอื่น
 X₅₅ = สภาพน้ำ
 X₅₆ = พื้นที่ปลูกทุเรียน
 X₅₇ = การใช้และการเก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร
 X₅₈ = การจัดการคุณภาพในกระบวนการเก็บเกี่ยว
 X₅₉ = การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
 X₆₀ = การพักผลผลิตและการขนย้ายในแปลงปลูก
 X₆₁ = ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ส่วนบุคคล
 X₆₂ = การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน

ผลและการวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

ตอนที่ 3 สภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามจากเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จำนวน 358 คน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันการเกษตร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ค่าต่ำสุด (Minimum : Min.) และค่าสูงสุด (Maximum : Max.) ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต
ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร จำแนกตามสภาพทางสังคม

(n = 358)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	200	55.90
หญิง	158	44.10
อายุ		
20 - 30 ปี	9	2.50
31 - 40 ปี	42	11.70
41 - 50 ปี	84	23.50
51 - 60 ปี	124	34.60
61 - 70 ปี	90	25.10
71 - 80 ปี	9	2.50
สถานภาพ		
โสด	49	13.70
สมรส	281	78.50
หม้าย หย่าร้าง	28	7.80
ระดับการศึกษา		
น้อยกว่าประถมศึกษา	2	0.60
ประถมศึกษา	169	47.20
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	11.70
มัธยมศึกษาตอนปลาย	94	26.30
อนุปริญญา	7	2.00
ปริญญาตรี	42	11.70
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.60
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 3 คน	149	41.60
4 - 6 คน	191	53.40
7 - 9 คน	18	5.00
ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง		
น้อยกว่า 10 ปี	197	55.00
10 - 20 ปี	76	21.20
21 - 30 ปี	40	11.20
31 - 40 ปี	28	7.80
41 - 50 ปี	14	3.90

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 358)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 50 ปี	3	0.80
Min. = 2 Max. = 60 $\bar{X}$ = 16.39 S.D. = 12.247		
การเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตร (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
กลุ่มเกษตรกร	76	21.20
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	8	2.20
สมาชิกสหกรณ์การเกษตร	99	27.70
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	103	28.80
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	56	15.60
กลุ่มผู้ผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)	358	100
การได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการ การผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทาง การเกษตรที่ดี (GAP) ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สื่อบุคคล		
เพื่อนบ้าน	181	50.60
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	212	59.20
เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร	71	19.80
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทเอกชน	83	23.20
สื่อมวลชน		
วิทยุกระจายเสียง	15	4.20
วิทยุโทรทัศน์	173	48.30
หนังสือพิมพ์	6	1.70
สื่อสิ่งพิมพ์		
โปสเตอร์	43	12.00
เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการเกษตร	172	48.00
วารสารเกษตร	40	11.20
สื่อออนไลน์	197	55.00

จากตารางที่ 4 ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร สามารถสรุปได้ ดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 44.10

อายุ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 รองลงมา อายุ 61 - 70 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.70 อายุระหว่าง 20 - 30 ปี และอายุระหว่าง 71 - 80 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 เท่ากัน

สถานภาพ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 78.50 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70 และหม้าย หย่าร้าง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.70 เท่ากัน การศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และการศึกษาระดับน้อยกว่าประถมศึกษาและการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 เท่ากัน ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 รองลงมา มีสมาชิกในครัวเรือน 1 - 3 คน จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 และมีสมาชิกในครัวเรือน 7 - 9 คน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา มีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ระหว่าง 10 - 20 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง อยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90 และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มากกว่า 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉลี่ย 16.39 ปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.247

การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรกลุ่มต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 เป็นสมาชิกสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 และเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.20 ตามลำดับ

การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากแหล่งต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ได้แก่

สื่อบุคคล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 รองลงมาจากเพื่อนบ้าน จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทเอกชน จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 และจากเจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80

สื่อมวลชน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากวิทยุโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมาจากวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 4.20 และจากหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 1.70 ตามลำดับ

สื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากสื่อออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาจากเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 48.00 จากโปสเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 12.00 และจากวารสารเกษตร คิดเป็นร้อยละ 11.20 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี จำนวน 358 คน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ พื้นที่ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จำนวนการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่ จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ต้นทุนในการผลิตทุเรียน การลงทุน

ในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จำนวนไร่ จำนวนเงิน รายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (กิโลกรัม) จำนวนเงิน (บาท) ต่อจำนวนพื้นที่ (ไร่) เกษตรกร มีความต้องการหรือคาดหวังในปริมาณการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองในปีต่อไป ความต้องการ หรือคาดหวังเกี่ยวกับราคาที่จะขายผลผลิตทุเรียนได้เฉลี่ยกิโลกรัม (บาท) เกษตรกรมีภาระมีหนี้สิน/ ไม่มีหนี้สินโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำมาแจกแจงความถี่ของแต่ละข้อและหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร จำแนกตามสภาพทางเศรษฐกิจ

(n = 358)		
สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
1.เกษตรกรมีพื้นที่ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองทั้งหมด จำนวน (ไร่)		
น้อยกว่า 10 ไร่	179	50.00
10 - 20 ไร่	112	31.30
21 - 30 ไร่	45	12.60
31 - 40 ไร่	11	3.10
มากกว่า 40 ไร่	11	3.10
Min. = 1 Max. = 90 $\bar{X}$ = 14.49 S.D. = 12.204		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 358)		
สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว		
น้อยกว่า 10 ไร่	204	57.00
10 - 20 ไร่	104	29.10
21 - 30 ไร่	37	10.30
31 - 40 ไร่	6	1.70
มากกว่า 40 ไร่	7	2.00
Min. = 1 Max. = 15 $\bar{X}$ = 3.67 S.D. = 2.093		
พื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิต (90 คน)		
น้อยกว่า 10 ไร่	82	91.11
10 - 20 ไร่	4	4.45
21 - 30 ไร่	2	2.22
31 - 40 ไร่	1	1.11
มากกว่า 40 ไร่	1	1.11
Min. = 1 Max. = 90 $\bar{X}$ = 12.77 S.D. = 10.888		
2. เกษตรกรปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่		
10 - 20 ต้น	137	38.27
21 - 30 ต้น	221	61.73
3. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน		
1 - 5 คน	302	84.40
6 - 10 คน	52	14.50
11 - 15 คน	4	1.10
Min. = 1 Max. = 15 $\bar{X}$ = 3.67 S.D. = 2.093		
แรงงานในครอบครัว		
1 - 3 คน	316	88.27
4 - 6 คน	39	10.89
7 คนขึ้นไป	3	0.84
Min. = 1 Max. = 8 $\bar{X}$ = 2.13 S.D. = 1.100		
แรงงานจ้าง		
1 - 3 คน	210	58.66
4 - 6 คน	93	25.98
7 คนขึ้นไป	11	15.36
Min. = 1 Max. = 10 $\bar{X}$ = 1.80 S.D. = 1.905		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 358)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
4. แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ตนเอง	305	85.20
ญาติพี่น้อง	50	14.00
นายทุน	7	2.00
กลุ่มเกษตรกร	32	8.90
สหกรณ์การเกษตร	61	17.00
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	119	33.20
ธนาคารพาณิชย์	3	0.80
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	10	2.80
5. ต้นทุนในการผลิตทุเรียนของเกษตรกร คิดเป็นจำนวนเงินบาทต่อผลผลิตทุเรียน 1 กิโลกรัม (ข้อมูลสถิติของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9 ปี 2564 ต้นทุนรวมของภาคตะวันออก เฉลี่ย 12.24 บาทต่อกิโลกรัม)		
ต่ำกว่า 20 บาทต่อกิโลกรัม	121	33.80
20 - 30 บาทต่อกิโลกรัม	133	37.15
มากกว่า 30 บาทต่อกิโลกรัม	104	29.05
6. ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว		
จำนวนพื้นที่ (ไร่)		
น้อยกว่า 10 ไร่	196	54.70
10 - 20 ไร่	111	31.00
21 - 30 ไร่	40	11.20
31 - 40 ไร่	6	1.70
มากกว่า 40 ไร่	5	1.40
Min. = 1 Max. = 70 $\bar{X}$ = 13 S.D. = 10.243		
จำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท)		
น้อยกว่า 100,000 บาท	136	37.99
100,000 - 200,000 บาท	83	23.18
200,001 - 300,000 บาท	78	21.79
7. เกษตรกรมีรายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ค่าปุ๋ย	357	99.70

ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและไร	338	94.40
ตารางที่ 5 (ต่อ)		
(n = 358)		
สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	346	96.60
ค่าฮอร์โมนพืช	323	90.20
ค่าจ้างแรงงาน	272	76.00
ค่าไฟฟ้า/น้ำมันเชื้อเพลิง	329	91.90
ค่ากำจัดวัชพืช	292	81.60
8. เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ทั้งหมด (กิโลกรัม)		
น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม	178	49.70
10,000 - 20,000 กิโลกรัม	84	23.50
20,001 - 30,000 กิโลกรัม	48	13.40
30,001 - 40,000 กิโลกรัม	24	6.70
มากกว่า 40,000 กิโลกรัม	24	6.70
Min. = 8 Max. = 400,000 $\bar{X}$ = 18,369		
S.D. = 27,240.67		
จำนวนเงิน (บาท)		
น้อยกว่า 500,000 บาท	97	27.10
500,000 - 1,000,000 บาท	86	24.00
1,000,001 - 1,500,000 บาท	45	12.60
1,500,001 - 2,000,000 บาท	49	13.70
มากกว่า 2,000,000 บาท	81	22.60
Min. = 20,000 Max. = 13,000,000		
$\bar{X}$ = 1,677,205 S.D. = 1,716,295.18		
พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่)		
น้อยกว่า 10 ไร่	201	56.10
10 - 20 ไร่	109	30.40
21 - 30 ไร่	39	10.90
31 - 40 ไร่	3	0.80
มากกว่า 40 ไร่	6	1.70
Min. = 1 Max. = 200 $\bar{X}$ = 13 S.D. = 14.08		
9. การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จำหน่ายโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน	212	59.20

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 358)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
จำหน่ายพ่อค้าคนกลาง	277	77.40
ขายออนไลน์	32	8.90
10. เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังในปริมาณการผลิต ทุเรียนพันธุ์หมอนทองในปีต่อไป ต้องการจะเพิ่มผลผลิต ทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้ได้ (ต้นต่อไร่)		
น้อยกว่า 1 ต้นต่อไร่	54	15.10
1 - 2 ต้นต่อไร่	186	52.00
2.1 - 3 ต้นต่อไร่	90	25.10
3.1 - 4 ต้นต่อไร่	22	6.10
มากกว่า 4 ต้นต่อไร่	6	1.70
Min. = 1 Max. = 5 $\bar{X}$ = 2.27 S.D. = 0.852		
11. เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต ทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือ คาดหวังเกี่ยวกับราคาที่จะขายผลผลิตทุเรียนได้ กิโลกรัมละ (บาท)		
น้อยกว่า 100 บาท	119	33.20
100 - 200 บาท	188	52.50
201 - 300 บาท	49	13.70
มากกว่า 300 บาท	2	0.60
12. ในฤดูกาลผลิตทุเรียนที่ผ่านมา (พ.ศ.2565) เกษตรกร มีภาระมีหนี้สิน/ไม่มีหนี้สิน		
12.1 ไม่มีหนี้สิน	180	50.28
12.2 มีหนี้สิน (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)	178	49.72
12.2.1 มีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน (บาท)	(150)	84.27
น้อยกว่า 500,000 บาท	85	56.67
500,000 - 1,000,000 บาท	46	30.67
มากกว่า 1,000,000 บาท	19	12.66
12.2.2 มีหนี้สินอย่างอื่น ๆ เช่น ซื้อมอเตอร์ไซด์ ซื้อที่ดิน (จำนวน)	(59)	33.15
น้อยกว่า 500,000 บาท	37	62.71
500,000 - 1,000,000 บาท	12	20.34
มากกว่า 1,000,000 บาท	10	16.95

หมายเหตุ : ข้อ 12.2.1 (150) คือ มีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน 150 คน และ ข้อ 12.2.2 (59) คือ

มีหนี้สินอย่างอื่น ๆ 59 คน

จากตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) สรุปได้ดังนี้

1. เกษตรกรมีพื้นที่ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองทั้งหมด จำนวน (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีพื้นที่ปลูก 10 - 20 ไร่ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 และมีพื้นที่ปลูก 21 - 30 ไร่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 เกษตรกรมีพื้นที่ในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองสูงสุด 90 ไร่ มีพื้นที่ในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉลี่ย 14.49 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.204 (นั่นคือ ปริมาณพื้นที่การผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีความแตกต่างระหว่างพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 14.49 ไร่ อยู่ 12.204 ไร่)

เกษตรกรมีพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองแล้ว จำนวน (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองแล้วน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมา มีพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองแล้ว 10 - 20 ไร่ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.10 และมีพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองแล้ว 21 - 30 ไร่ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 เกษตรกรมีพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองแล้ว สูงสุด 15 ไร่ มีพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองแล้วเฉลี่ย 3.67 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.093

เกษตรกรมีพื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองทั้งหมด จำนวน (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิตน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 91.11 รองลงมา มีพื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิต 10 - 20 ไร่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.45 และพื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิต 20 - 30 ไร่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22 เกษตรกรมีพื้นที่ที่ยังไม่ได้ผลผลิตทุเรียนหมอนทอง สูงสุด 90 ไร่ มีพื้นที่ที่ยังไม่ได้ผลผลิตทุเรียนหมอนทอง เฉลี่ย 12.77 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.888

2. เกษตรกรปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 21- 30 ต้นต่อไร่ จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 61.73 รองลงมา ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 11 - 20 ต้นต่อไร่ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 38.27

3. จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ใช้ในการผลิตทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในครอบครัว 1 - 3 คน จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 88.27 รองลงมา มีแรงงานในครอบครัว 4 - 6 คน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.89 และมีแรงงาน 7 คนขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84 จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ใช้ในการผลิตทุเรียน สูงสุด 8 คน จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ใช้ในการผลิตทุเรียน เฉลี่ย 2.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.100

จำนวนแรงงานจ้างที่ใช้ในการผลิตทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานจ้าง 1 - 3 คน จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 58.66 รองลงมา มีจำนวนแรงงานจ้าง 4 - 6 คน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 25.98 และมีจำนวนแรงงานจ้าง 7 คนขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.36 จำนวนแรงงานจ้างที่ใช้ในการผลิตทุเรียนสูงสุด 10 คน จำนวนแรงงานจ้างที่ใช้ในการผลิตทุเรียนเฉลี่ย 1.80 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.905

4. แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มาจากทุนตัวเอง จำนวน 305 คน คิดเป็น

ร้อยละ 85.20 รองลงมาคือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 และจากสหกรณ์การเกษตร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00

5. ต้นทุนในการผลิตทุเรียนของเกษตรกร (ข้อมูลสถิติจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9 ปี 2564 ต้นทุนรวมของภาคตะวันออก เฉลี่ย 12.24 บาทต่อกิโลกรัม) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีต้นทุนในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 20 - 30 บาทต่อกิโลกรัม จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.15 รองลงมา มีต้นทุนในการผลิตทุเรียนหมอนทอง ต่ำกว่า 20 บาทต่อกิโลกรัม จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 และมีต้นทุน ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มากกว่า 30 บาทต่อกิโลกรัม จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.05

6. ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวนพื้นที่ (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ลงทุนน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 รองลงมาลงทุน 10 - 20 ไร่ จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และลงทุน 21 - 30 ไร่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วสูงสุด 70 ไร่ การลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว เฉลี่ย 13 ไร่

ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ลงทุนน้อยกว่า 100,000 บาท จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 37.99 รองลงมาเกษตรกรลงทุน 100,000 - 200,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.18 และเกษตรกรลงทุน 200,001 - 300,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79

7. รายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นค่าปุ๋ย จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 99.70 รองลงมาเป็นค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 และค่าสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและไร จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 94.40

8. การขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ขายทุเรียนได้ทั้งหมด น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 รองลงมา ขายทุเรียนได้ 10,000 - 20,000 กิโลกรัม จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และขายทุเรียนได้ 20,001 - 30,000 กิโลกรัม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้สูงสุด 400,000 กิโลกรัม การขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 โดยเฉลี่ย 18,369 กิโลกรัม

เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 จำนวนเงิน (บาท) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้น้อยกว่า 500,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 รองลงมาขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้ 500,000 - 1,000,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้มากกว่า 2,000,000 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 สูงสุด 13,000,000 บาท ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 เฉลี่ย 1,677,205 บาท (จากการขายผลผลิตเฉลี่ย 18,369 กิโลกรัม)

เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ในพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ให้ผลผลิตแล้วน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 รองลงมา มีพื้นที่ให้ผลผลิต 10 - 20 ไร่ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 และมีพื้นที่ให้ผลผลิต 21 - 30 ไร่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.90 เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ของพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้วสูงสุด 200 ไร่ ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ของพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว เฉลี่ย 13 ไร่

9. การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายพ่อค้าคนกลาง จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 รองลงมาคือ จำหน่ายโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 และขายออนไลน์ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90

10. เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังในปริมาณการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปีต่อไป โดยต้องการจะเพิ่มผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้ได้ (ต้นต่อไร่) พบว่า เกษตรกรต้องการจะเพิ่มผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้ได้ 1 - 2 ต้นต่อไร่ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาต้องการจะเพิ่มผลผลิตทุเรียนหมอนทองให้ได้ 2 - 3 ต้นต่อไร่ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 และต้องการจะเพิ่มผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้ได้ น้อยกว่า 1 ต้นต่อไร่ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 ค่าต่ำสุด 1 ต้นต่อไร่ ค่าสูงสุด 5 ต้นต่อไร่ ค่าเฉลี่ย 2.27 ต้นต่อไร่

11. เกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังเกี่ยวกับราคาขายนั้น ได้คาดหวังจะได้ขายผลผลิตทุเรียน เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับราคาขายต่อกิโลกรัมละ 100 - 200 บาท จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาเกษตรกรมีความต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับราคาต่อกิโลกรัมละน้อยกว่า 100 บาท จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 และเกษตรกรมีความต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับราคาต่อกิโลกรัมละ 201 - 300 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70

12. ในฤดูกาลผลิตทุเรียนที่ผ่านมา (พ.ศ. 2565) เกษตรกรมีภาระหนี้สินและไม่มีหนี้สิน ในครอบครัว พบว่า เกษตรกรไม่มีหนี้สิน จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.28 รองลงมา และมีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.72

ในฤดูกาลผลิตทุเรียนที่ผ่านมา (พ.ศ. 2565) เกษตรกรมีภาระหนี้สินจากการทำสวน ทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินน้อยกว่า 500,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมา 500,000 - 1,000,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 และมีหนี้สิน มากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.66

ในฤดูกาลผลิตทุเรียนที่ผ่านมา เกษตรกรมีภาระหนี้สินอย่างอื่น ๆ เช่น ซื้อรถยนต์ ซื้อที่ดิน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน น้อยกว่า 500,000 บาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 62.71 รองลงมาคือ มีภาระหนี้สิน 500,000 - 1,000,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20.34 และมีภาระหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 16.95

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร จำนวน 358 คน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 6 ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 6 ข้อมูลสภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. สภาพน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร เป็นแหล่งน้ำสะอาด และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต	293 (81.80)	48 (13.40)	15 (4.20)	1 (0.30)	1 (0.30)	4.76	0.562	มากที่สุด
2. พื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร								
2.1 เป็นพื้นที่ห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรม	265 (74.00)	68 (19.00)	20 (5.60)	0 (0.00)	5 (1.40)	4.64	0.714	มากที่สุด
2.2 เป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้าง ที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต	229 (64.00)	80 (22.30)	48 (13.40)	1 (0.30)	0 (0.00)	4.50	0.732	มากที่สุด
รวม						4.57	0.632	มากที่สุด
3. การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตร								
3.1 ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หรือตามฉลากที่ขึ้น ทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร	236 (65.90)	71 (19.80)	42 (11.70)	7 (2.00)	2 (0.60)	4.49	0.819	มากที่สุด
3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายที่ทางราชการ ห้ามใช้	232 (64.80)	70 (19.60)	45 (12.60)	11 (3.10)	0 (0.00)	4.46	0.828	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

								(n = 358)
เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3.3 มีการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในสถานที่เก็บที่มีติดชิดและใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร	202 (56.40)	106 (29.60)	48 (13.40)	1 (0.30)	1 (0.30)	4.42	0.750	มากที่สุด
รวม						4.45	0.711	มากที่สุด
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว และมีแผนควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตได้คุณภาพ								
4.1 การทำให้ปลอดจากศัตรูพืช โดยทำการสำรวจ ป้องกัน และกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	223 (62.30)	90 (25.10)	31 (8.70)	10 (2.80)	4 (1.10)	4.45	0.851	มากที่สุด
4.2 จัดทำรายการปัจจัยการผลิตทุกอย่าง พื้นที่เก็บ การผสมสารเคมีจะแยกเป็นสัดส่วน ไม่ให้มีการปนเปื้อนน้ำหรือพื้นที่ปลูก	222 (62.00)	89 (24.90)	37 (10.30)	8 (2.20)	2 (0.60)	4.46	0.811	มากที่สุด
รวม						4.45	0.800	มากที่สุด
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนเพื่อให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาดและข้อตกลงของประเทศคู่ค้าโดย								
5.1 เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนเมื่อทุเรียนมีอายุเหมาะสม (อายุทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 120 วัน หรือ ปริมาณแป้งขั้นต่ำ 32 เปอร์เซ็นต์)	297 (83.00)	45 (12.60)	12 (3.40)	3 (0.80)	1 (0.30)	4.77	0.573	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

								(n = 358)
เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
5.2 อุปกรณ์และภาชนะบรรจุที่ใช้สะอาดและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์	240 (67.00)	73 (20.40)	34 (9.50)	8 (2.20)	3 (0.80)	4.51	0.822	มากที่สุด
5.3 เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนไม่ให้ปนเปื้อนเศษหญ้าหรือวัตถุอื่น ๆ ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว ต้องไม่มีศัตรูพืชติดอยู่หากพบต้องคัดแยกไว้ต่างหาก	233 (65.10)	67 (18.70)	34 (9.50)	21 (5.90)	3 (0.80)	4.41	0.942	มากที่สุด
รวม						4.56	0.679	มากที่สุด
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูกและการเก็บรักษาผลผลิต								
มีการจัดการด้านสุขลักษณะ								
6.1 สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี	233 (65.10)	62 (17.30)	38 (10.60)	23 (6.40)	2 (0.60)	4.40	0.952	มากที่สุด
6.2 มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค	233 (65.10)	63 (17.60)	34 (9.50)	23 (6.40)	5 (1.40)	4.39	0.991	มากที่สุด
6.3 ยานพาหนะที่ใช้ขนย้ายสะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตราย ที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค	237 (66.20)	71 (19.80)	34 (9.50)	15 (4.20)	1 (0.30)	4.47	0.852	มากที่สุด
รวม						4.42	0.886	มากที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 358)								
เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
7. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะโดย								
7.1 สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน	236 (65.90)	70 (19.60)	39 (10.90)	11 (3.10)	2 (0.60)	4.47	0.849	มากที่สุด
7.2 แต่งกายถูกลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคที่มาจาก น้ำลาย เหงื่อ ที่อาจสัมผัสกับผลผลิต	225 (62.80)	69 (19.30)	46 (12.80)	15 (4.20)	3 (0.80)	4.39	0.922	มากที่สุด
7.3 ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อน สิ่งสกปรกต่าง ๆ	189 (52.80)	81 (22.60)	69 (19.30)	14 (3.90)	5 (1.40)	4.22	0.979	มากที่สุด
รวม						4.36	0.848	มากที่สุด
8. เกษตรดำเนินการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี ปริมาณ ผลผลิต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตามสอบโดย								
8.1 บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต	145 (40.50)	65 (18.20)	90 (25.10)	51 (14.20)	7 (2.00)	3.81	1.170	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 358)								
เงื่อนไขตามมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
8.2 บันทึกการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	98 (27.40)	84 (23.50)	105 (29.30)	59 (16.50)	12 (3.40)	3.55	1.153	มาก
8.3 บันทึกการปฏิบัติในทุกขั้นตอน	98 (27.40)	67 (18.70)	122 (34.10)	58 (16.20)	13 (3.60)	3.50	1.159	มาก
8.4 บันทึกข้อมูลการสำรวจและการป้องกันการกำจัดศัตรูพืช	88 (24.60)	95 (26.50)	105 (29.30)	61 (17.00)	9 (2.50)	3.54	1.111	มาก
8.5 บันทึกข้อมูลผู้รับซื้อผลิตผลหรือแหล่งที่นำผลิตผลในแต่ละรุ่นไปจำหน่าย	112 (31.30)	95 (26.50)	84 (23.50)	56 (15.60)	11 (3.10)	3.67	1.160	มาก
รวม						3.62	1.096	มาก
ภาพรวม						4.40	0.638	มากที่สุด

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บมีหน่วยวัดเป็นร้อยละ

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติสำหรับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร มีข้อปฏิบัติ 8 ข้อ ได้แก่ สภาพน้ำที่ใช้ ในกระบวนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิต ก่อนการเก็บเกี่ยว มีแผนควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตมีคุณภาพ การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติ หลังการเก็บเกี่ยว การพัฒนาผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูกและการเก็บรักษาผลผลิต ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะ การบันทึกข้อมูล การปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี ปริมาณผลผลิต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตามสอบ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$ S.D. = 0.638) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 8 พบว่า

ข้อที่ 1 สภาพน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร เป็นแหล่งน้ำสะอาด และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$ S.D. = 0.562)

ข้อที่ 2 พื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร

1. เป็นพื้นที่ห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$ S.D. = 0.714)

2. เป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างที่เป็นอันตราย ต่อผลผลิต พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$ S.D. = 0.732)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$ S.D. = 0.632)

ข้อที่ 3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร

1. ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หรือตามฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับ กรมวิชาการเกษตร พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$ S.D. = 0.819)

2. ไม่ใช้วัตถุดิบอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายที่ทางราชการห้ามใช้ พบว่า มีระดับ การปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.828)

3. มีการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในสถานที่เก็บที่มีฉลากและใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$ S.D. = 0.750)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = 0.711)

ข้อที่ 4 การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว โดยมีแผนควบคุมการผลิต

1. การทำให้ปลอดจากศัตรูพืช โดยทำการสำรวจ ป้องกัน และกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = 0.851)

2. จัดทำรายการปัจจัยการผลิตทุกอย่าง พื้นที่เก็บ การผสมสารเคมีจะแยกเป็นสัดส่วน ไม่ให้มีการปนเปื้อนน้ำหรือพื้นที่ปลูก พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.811)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = 0.800)

ข้อที่ 5 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียน เพื่อให้ผลผลิตได้คุณภาพ ตามตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีโดย

1. เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนเมื่อทุเรียนมีอายุเหมาะสม (ปริมาณแป้งขั้นต่ำ 32 เปอร์เซ็นต์ หรืออายุทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 120 วัน) พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$ S.D. = 0.573)

2. อุปกรณ์และภาชนะบรรจุที่ใช้สะอาดและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผลิตผล พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.822)

3. เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนไม่ให้ปนเปื้อนเศษหญ้าหรือวัตถุอื่น ๆ ต้องไม่มีศัตรูพืชติดอยู่ หากตรวจพบต้องคัดแยกไว้ต่างหาก พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$ S.D. = 0.942)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$ S.D. = 0.679)

ข้อที่ 6 การพักผลิตผล การขนย้ายในแปลงปลูกและการเก็บรักษาผลผลิต มีการจัดการด้านสุขลักษณะ โดย

1. สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$ S.D. = 0.952)

2. มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$ S.D. = 0.991)

3. ยานพาหนะที่ใช้ขนย้ายสะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$ S.D. = 0.852)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$ S.D. = 0.886)

ข้อที่ 7 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะโดย

1. สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$ S.D. = 0.849)

2. แต่งกายถูกลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคที่มาจากน้ำลาย เหงื่อ ที่อาจสัมผัสกับผลิตผล พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$ S.D. = 0.922)

3. ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อนสิ่งสกปรกต่าง ๆ พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$ S.D. = 0.979)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$ S.D. = 0.848)

ข้อที่ 8 การดำเนินการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี ปริมาณผลิตผล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตามสอบโดย

1. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.81$ S.D. = 1.170)

2. บันทึกการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.55$ S.D. = 1.153)

3. บันทึกการปฏิบัติในทุกขั้นตอน พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.50$ S.D. = 1.159)

4. บันทึกข้อมูลการสำรวจและการป้องกันการกำจัดศัตรูพืช พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.54$ S.D. = 1.111)

5. บันทึกข้อมูลผู้รับซื้อผลิตผลหรือแหล่งที่นำผลิตผลในแต่ละรุ่นไปจำหน่าย พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.67$ S.D. = 1.160)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$ S.D. = 1.096)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร จำนวน 358 คน จำแนกตามหมวดคำถาม 7 ด้าน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับน้ำ ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก ปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ ปัญหาเกี่ยวกับแรงงานและปัญหาเกี่ยวกับราคาสินค้า ต้นทุนการผลิตทุเรียน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 7 ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 7 ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

(n = 358)

รายละเอียดข้อคิดเห็น/ปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
1 ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ								
1.1 น้ำที่ใช้ปลูกทุเรียน								
1.1.1 ต้องเป็นน้ำสะอาดปราศจากการปนเปื้อนสารพิษหรือเชื้อโรค	107 (29.90)	83 (23.20)	37 (10.30)	51 (14.20)	80 (22.30)	2.76	1.553	ปานกลาง
1.1.2 ค่าความเป็นกรดต่าง ควรอยู่ระหว่าง 6.0 - 7.5	73 (20.40)	104 (29.10)	69 (19.30)	50 (14.00)	62 (17.30)	2.79	1.378	ปานกลาง
1.2 ปัญหาสำคัญเรื่องปริมาณน้ำ								
1.2.1 น้ำที่ใช้ปลูกทุเรียนไม่เพียงพอ (น้อยกว่า 1,600 - 3,000 มิลลิเมตรต่อปี)	77 (21.50)	88 (24.60)	110 (30.70)	69 (19.30)	14 (3.90)	2.59	1.138	น้อย
1.2.2 ขาดน้ำในฤดูแล้ง	69 (19.30)	86 (24.00)	97 (27.10)	81 (22.60)	25 (7.00)	2.74	1.206	ปานกลาง
1.2.3 น้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน	72 (20.10)	108 (30.20)	110 (30.70)	54 (15.10)	14 (3.90)	2.53	1.091	น้อย
รวม						2.68	0.995	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 358)								
รายละเอียดข้อคิดเห็น/ปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
2 ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก								
ดินที่ใช้ปลูกทุเรียน								
1) เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ระบายน้ำดี และปราศจากการปนเปื้อน สารพิษหรือเชื้อโรค	85 (23.70)	84 (23.50)	81 (22.60)	50 (14.00)	58 (16.20)	2.75	1.385	ปานกลาง
2) ปัญหาของพื้นที่ปลูกทุเรียนในพื้นที่ต่ำต้องยกโคกสูง อย่างน้อย 50 เซนติเมตร	77 (21.50)	116 (32.40)	105 (29.30)	47 (13.10)	13 (3.60)	2.45	1.078	น้อย
3) พื้นที่ปลูกทุเรียนในพื้นที่ที่เป็นเนินเขา มีการระบายน้ำดี ไม่เคย มีปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่มาก่อน อาจไม่ต้องยกโคกปลูก	91 (25.40)	99 (27.70)	105 (29.30)	51 (14.20)	12 (3.40)	2.42	1.115	น้อย
รวม						2.54	1.053	น้อย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

								(n = 358)
รายละเอียดข้อคิดเห็น/ปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
3 ปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช								
3.1 ปัญหาของแมลงศัตรูพืชที่สำคัญได้แก่								
3.1.1 หนอนเจาะเมล็ด หนอนเจาะผล	60 (16.80)	127 (35.50)	69 (19.30)	35 (9.80)	67 (18.70)	2.78	1.352	ปานกลาง
3.1.2 เพลี้ยไถ่แจ้ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ	7 (2.00)	106 (29.60)	69 (19.30)	68 (19.00)	108 (30.20)	3.46	1.251	มาก
3.2 การใช้สารจำกัดศัตรูพืช ไม่มีปัญหาเนื่องจากปฏิบัติตามคำแนะนำ	61 (17.00)	60 (16.80)	134 (37.40)	41 (11.50)	62 (17.30)	2.95	1.288	ปานกลาง
ของกรมวิชาการเกษตร						3.06	1.120	ปานกลาง
4 ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช								
4.1 ปัญหาเกี่ยวกับเชื้อราที่ทำให้เกิดโรคในทุเรียน ได้แก่ โรครากรเน่า	3 (0.80)	71 (19.80)	50 (14.00)	104 (29.10)	130 (36.30)	3.80	1.156	มาก
และโคนเน่า โรคใบติด โรคราสีชมพู								

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 358)								
รายละเอียดข้อคิดเห็น/ปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{x}$	S.D.	ระดับปัญหา
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
4.2 ปัญหาโรครากเน่าและโคนเน่าในทุเรียนเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการผลิตทุเรียนมากที่สุด	2 (0.60)	72 (20.10)	39 (10.90)	100 (27.90)	145 (40.50)	3.88	1.165	มาก
4.3 การใช้สารเคมีกำจัดโรคพืช ไม่มีปัญหา เนื่องจากใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร	62 (17.30)	64 (17.90)	116 (32.40)	49 (13.70)	67 (18.70)	2.99	1.327	ปานกลาง
รวม						3.55	1.091	มาก
5 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ								
5.1 ภาวะโลกร้อนและสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลกระทบต่อการติดดอกออกผลของทุเรียน	6 (1.70)	80 (22.30)	97 (27.10)	62 (17.30)	113 (31.60)	3.55	1.196	มาก
5.2 ปัญหาเกี่ยวกับฝนแล้ง (หน้าแล้ง) ฝนชุกเกินไป (หน้าฝน) หรือมีพายุลมแรงเป็นปัญหากระทบต่อการปลูกและทำให้ผลทุเรียนร่วงหล่น	7 (2.00)	99 (27.40)	75 (20.90)	100 (27.90)	78 (21.80)	3.40	1.160	ปานกลาง
5.3 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ทุเรียนไม่ออกดอกติดผลตามฤดูกาล	4 (1.10)	88 (24.60)	84 (23.50)	103 (28.80)	79 (22.10)	3.46	1.119	มาก
รวม						3.47	1.092	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

								(n = 358)
รายละเอียดข้อคิดเห็น/ปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
6 ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน								
6.1 เกษตรกรมีปัญหาในการทำสวนทุเรียนเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน (แรงงานไม่เพียงพอ)	54 (15.10)	91 (25.40)	155 (43.30)	50 (14.00)	8 (2.20)	2.63	0.975	ปานกลาง
6.2 เกษตรกรแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน โดย								
6.2.1 การซื้อเครื่องจักรเข้ามาทำงานในสวนทุเรียน	58 (16.20)	139 (38.80)	124 (34.60)	32 (8.90)	5 (1.40)	2.41	0.911	น้อย
6.2.2 ใช้เทคนิคควบคุมต้นทุเรียนให้สูงไม่เกิน 6 เมตร (ตัดแต่งยอด)	55 (15.40)	132 (36.90)	140 (39.10)	26 (7.30)	5 (1.40)	2.42	0.885	น้อย
รวม						2.49	0.724	น้อย
7 ปัญหาเกี่ยวกับราคาสินค้าต้นทุนการผลิตทุเรียน								
เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตแพง เช่น ราคายูย	5 (1.40)	15 (4.20)	90 (25.10)	75 (20.90)	173 (48.30)	4.11	1.010	มาก
ยาปราบศัตรูพืช ฮอร์โมนพืช และอื่น ๆ								
รวม						3.13	0.781	ปานกลาง

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บมีหน่วยวัดเป็นร้อยละ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก ปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน ปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตทุเรียนมีราคาแพง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$ S.D. = 0.781) เมื่อแยกพิจารณาในด้านต่าง ๆ แล้ว พบว่า

ปัญหาเกี่ยวกับน้ำ

1. คุณภาพน้ำที่ใช้ปลูกทุเรียน

1.1 ค่าความเป็นกรดต่าง ควรอยู่ระหว่าง 6.0 - 7.5 พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$ S.D. = 1.378)

1.2 ต้องเป็นน้ำสะอาดปราศจากการปนเปื้อนสารพิษหรือเชื้อโรค พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$ S.D. = 1.553)

2. ปริมาณน้ำที่ใช้ปลูกทุเรียน

2.1 ขาดน้ำในฤดูแล้ง พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$ S.D. = 1.206)

2.2 น้ำที่ใช้ปลูกทุเรียนไม่เพียงพอ (น้อยกว่า 1,600-3,000 มิลลิเมตรต่อปี) พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.59$ S.D. = 1.138)

2.3 น้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.53$ S.D. = 1.091)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$ S.D. = 0.995)

ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก

ดินที่ใช้ปลูกทุเรียน

1. เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ระบายน้ำดี และปราศจากการปนเปื้อนสารพิษหรือเชื้อโรค พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$ S.D. = 1.385)

2. ปัญหาของพื้นที่ปลูกทุเรียนในพื้นที่ต่ำต้องยกโคกสูง อย่างน้อย 50 ซม. พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.45$ S.D. = 1.078)

3. พื้นที่ปลูกทุเรียนในพื้นที่ที่เป็นเนินเขา มีการระบายน้ำดี ไม่เคยมีปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่มาก่อน อาจไม่ต้องยกโคกปลูก พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.42$ S.D. = 1.115)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.54$ S.D. = 1.053)

ปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช

1. ปัญหาของแมลงศัตรูพืชที่สำคัญได้แก่

1.1 เพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.46$ S.D. = 1.251)

1.2 หนอนเจาะเมล็ด หนอนเจาะผล พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$ S.D. = 1.352)

2. การใช้สารกำจัดศัตรูพืช ไม่มีปัญหา เนื่องจากปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$ S.D. = 1.8)

โดยภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$ S.D. = 1.120)

ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช

1. ปัญหาโรครากเน่าและโคนเน่าในทุเรียนเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการผลิตทุเรียนมากที่สุด พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.88$ S.D. = 1.165)
2. ปัญหาเกี่ยวกับเชื้อราที่ทำให้เกิดโรคในทุเรียน ได้แก่ โรครากเน่าและโคนเน่า โรคใบดิด โรคราสีชมพู พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.80$ S.D. = 1.156)
3. การใช้สารเคมีจำกัดโรคพืช ไม่มีปัญหา เนื่องจากใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$ S.D. = 1.327)
4. โดยภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.55$ S.D. = 1.091)

ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ

1. ภาวะโลกร้อนและสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลกระทบต่อการติดดอกออกผลของทุเรียน พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.55$ S.D. = 1.196)
 2. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ทุเรียนไม่ออกดอกติดผลตามฤดูกาล พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.46$ S.D. = 1.119)
 3. ปัญหาเกี่ยวกับฝนแล้ง (หน้าแล้ง) ฝนชุกเกินไป (หน้าฝน) หรือมีพายุลมแรง เป็นปัญหากระทบต่อการปลูกและทำให้ผลทุเรียนร่วงหล่น พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$ S.D. = 1.160)
- โดยภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.47$ S.D. = 1.092)

ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน

1. เกษตรกรมีปัญหาในการทำสวนทุเรียนเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน (แรงงานไม่เพียงพอ) พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$ S.D. = 0.975)
 2. เกษตรกรแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน โดย
 - 2.1 ใช้เทคนิคควบคุมต้นทุเรียน ให้สูงไม่เกิน 6 เมตร(ตัดแต่งยอด) พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.42$ S.D. = 0.885)
 - 2.2 การซื้อเครื่องจักรเข้ามาทำงานในสวนทุเรียน พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.41$ S.D. = 0.911)
- โดยภาพรวม พบว่า มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.49$ S.D. = 0.724)

ปัญหาเกี่ยวกับราคาค่าต้นทุนการผลิตทุเรียน

เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับราคาสินค้าต้นทุนการผลิตแพง เช่น ราคายู ยาปราบศัตรูพืช ฮอร์โมนพืช และอื่น ๆ พบว่า มีระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 4.11$ S.D. = 1.010)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียน
 พันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร
 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกรที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
เพศ	-0.377	0.156	-0.123	-2.419	0.016*
อายุ	-0.104	0.084	-0.077	-1.241	0.215
สถานภาพ	0.346	0.177	0.104	1.951	0.052
ระดับการศึกษา	-0.109	0.066	-0.101	-1.664	0.097
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.211	0.055	0.198	3.859	0.000**
ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง	0.020	0.007	0.164	2.725	0.007**
เกษตรกรเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรกลุ่มต่าง ๆ					
คือ (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)					
กลุ่มเกษตรกร	-0.049	0.115	-0.026	-0.425	0.671
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	-0.486	0.182	-0.141	-2.677	0.008**
สมาชิกสหกรณ์การเกษตร	-0.010	0.048	-0.012	-0.216	0.829
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	0.027	0.037	0.040	0.725	0.469
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	0.137	0.046	0.195	2.975	0.003**
กลุ่มผู้ผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)	0.017	0.149	0.006	0.117	0.907
เกษตรกรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี					
เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้					
การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากแหล่งต่าง ๆ					
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
สื่อบุคคล					
เพื่อนบ้าน	-0.019	0.0209	-0.006	-0.089	0.929
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	0.145	0.098	0.094	1.489	0.137
เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร	-0.016	0.074	-0.013	-0.223	0.824
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของ	0.105	0.062	0.116	1.694	0.091
บริษัทเอกชน					
สื่อมวลชน					
วิทยุกระจายเสียง	0.223	0.419	0.029	0.532	0.595
วิทยุโทรทัศน์	-0.017	0.120	-0.011	-0.139	0.889
หนังสือพิมพ์	0.316	0.216	0.080	1.465	0.144

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพทางสังคมของเกษตรกร	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
สื่อสิ่งพิมพ์					
โปสเตอร์	0.188	0.320	0.040	0.587	0.558
เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการเกษตร	-0.053	0.123	-0.034	-0.428	0.669
วารสารเกษตร	0.032	0.110	0.020	.0291	0.771
สื่อออนไลน์	0.190	0.175	0.062	1.084	0.279
ค่าคงที่ 1.679; SE _{est} = ± 1.415 ; R = 0.450 ^a ; R ² = 0.203					
F = 3.379; Sig = 0.000					

หมายเหตุ : B คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ SE_B คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานจากการประมาณค่าที่เกิดจากการถดถอยพหุคูณ β คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน t คือ ค่าทดสอบของนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (ค่าสถิติ t-test) และ Sig คือ ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

*นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

**นัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 และมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) มากที่สุด ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.198 รองลงมาคือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.195 ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.164 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -0.141 และเพศ มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -0.123 ซึ่งความสามารถของตัวแปรอิสระนี้ อธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 20.30 (R² = 0.203)

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ จำนวนสมาชิกในครอบครัวกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนหมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว		1-3 คน	4-6 คน	7-9 คน
	$\bar{X}$	2.59	2.83	4.33
1 - 3 คน	2.59	-	0.138	0.000*
4 - 6 คน	2.83	-	-	0.000*
7 - 9 คน	4.33	-	-	-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD จำนวนสมาชิกในครอบครัวกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) เกษตรที่มีสมาชิกในครอบครัว 1 - 3 คนกับเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 7 - 9 คน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และเกษตรกรที่มีสมาชิกในครอบครัว 4 - 6 คนกับเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 7 - 9 คน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง		น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
	$\bar{X}$	2.78	2.68	2.95	2.79	3.19	5.00
น้อยกว่า 10 ปี	2.78	-	0.619	0.538	0.997	0.308	0.013*
10 - 20 ปี	2.68	-	-	0.375	0.756	0.228	0.010*
21 - 30 ปี	2.95	-	-	-	0.665	0.597	0.025*
31 - 40 ปี	2.79	-	-	-	-	0.399	0.017*
41 - 50 ปี	3.19	-	-	-	-	-	0.059
มากกว่า 50 ปี	5.00	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตาราง 10 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองน้อยกว่า 10 ปี กับประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองมากกว่า 50 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 10 - 20 ปี กับประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองมากกว่า 50 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 21 - 30 ปี กับประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองมากกว่า 50 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 31 - 40 ปี กับประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มากกว่า 50 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 11 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
1. เกษตรกรมีพื้นที่ในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองทั้งหมด จำนวน (ไร่)	0.030	0.095	0.240	0.316	0.752
พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว	- 0.034	0.095	- 0.245	- 0.362	0.717
พื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิต	- 0.036	0.096	- 0.111	- 0.380	0.704
2. เกษตรกรปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่	0.002	0.005	0.011	0.361	0.718
3. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน	0.043	0.062	0.059	0.687	0.492
แรงงานในครอบครัว	0.005	0.069	0.004	0.076	0.940
แรงงานจ้าง	- 0.020	0.064	- 0.025	- 0.308	0.758
4. แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
ทุนตนเอง	- 0.129	0.155	- 0.030	- 0.832	0.406
ญาติพี่น้อง	- 0.017	0.089	- 0.008	- 0.196	0.845
นายทุน	0.034	0.123	0.009	0.279	0.781
กลุ่มเกษตรกร	- 0.019	0.043	- 0.014	- 0.441	0.660
สหกรณ์การเกษตร	0.021	0.029	0.026	0.708	0.480

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	0.023	0.021	0.043	1.089	0.277
การเกษตร					
ธนาคารพาณิชย์	0.084	0.074	0.035	1.129	0.260
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	0.036	0.039	0.031	0.922	0.357
5. ต้นทุนในการผลิตทุเรียนของเกษตรกร คิดเป็นจำนวนเงิน (บาท) ต่อผลผลิตทุเรียน 1 กิโลกรัม (ข้อมูลสถิติฯ ปี 2564 ต้นทุนรวมของภาคตะวันออก เฉลี่ย 12.24 บาทต่อกิโลกรัม)	0.005	0.101	0.003	0.046	0.964
6. ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว					
จำนวนพื้นที่ (ไร่)	0.030	0.012	0.199	2.503	0.013*
เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท)	0.184	0.034	0.228	5.408	0.000**
7. เกษตรกรมีรายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
ค่าปุ๋ย	0.195	0.883	0.007	0.220	0.826
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและไร	- 0.031	0.133	- 0.009	- 0.230	0.818
ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	0.147	0.095	0.052	1.544	0.124
ค่าฮอร์โมนพืช	0.033	0.051	0.026	0.651	0.515
ค่าจ้างแรงงาน	0.034	0.026	0.047	1.284	0.200
ค่าไฟฟ้า/น้ำมันเชื้อเพลิง	0.040	0.039	0.043	1.024	0.307
ค่ากำจัดวัชพืช	- 0.026	0.022	- 0.046	- 1.179	0.239
8. เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองในปี 2565					
ขายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโลกรัม)	0.789	0.064	0.634	12.373	0.000**
พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่)	- 0.320	0.122	- 0.176	- 2.618	0.009**
9. การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
จำหน่ายโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน	0.470	0.125	0.151	3.748	0.000**
จำหน่ายพ่อค้าคนกลาง	0.134	0.063	0.074	2.121	0.035*
ขายออนไลน์	0.018	0.057	0.010	0.322	0.747

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
10. เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังในปริมาณการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองในปีต่อไป คือ ต้องการจะเพิ่มผลผลิตทุเรียนหมอนทองให้ได้ (ตันต่อไร่)	0.002	0.048	0.002	0.048	0.962
11. เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังเกี่ยวกับราคา คือ คาดหวังจะได้ขายผลผลิตทุเรียน เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท)	0.003	0.001	0.104	2.538	0.012*
12. ในฤดูกาลผลิตทุเรียนที่ผ่านมา เกษตรกรมี/ไม่มีภาระหนี้สินในครอบครัว					
12.1 ไม่มีหนี้สิน	- 0.301	0.201	- 0.099	-1.497	0.136
12.2 มีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน (บาท)	- 0.197	0.099	- 0.127	-1.988	0.048*
12.3 มีหนี้สินอย่างอื่น ๆ เช่น ซื้อมอเตอร์ ซื้อมอเตอร์ไซด์ (จำนวน)	- 0.125	0.051	- 0.090	- 2.453	0.015*
ค่าคงที่ 0.159; SE _{est} = ± 0.839 ; R = 0.856 ^a ; R ² = 0.732					
F = 22.119; Sig = 0.000					

หมายเหตุ : B คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ SE_B คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานจากการประมาณค่าที่เกิดจากการถดถอยพหุคูณ β คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน t คือ ค่าทดสอบของนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (ค่าสถิติ t-test) และ Sig คือ ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ ปี 2565 การลงทุนดูแลทุเรียนเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) ปี 2565 ขายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโลกรัม) ปี 2565 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) จำหน่ายโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 และมีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ได้แก่ ปี 2565 ความคาดหวังจะได้ขายผลผลิตทุเรียน เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท) ลงทุนดูแลทุเรียนจำนวนพื้นที่ (ไร่) จำหน่ายพ่อค้าคนกลาง มีหนี้สินอย่างอื่น ๆ เช่น ซื้อมอเตอร์ไซด์ ซื้อมอเตอร์ไซด์ (จำนวน) มีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน (บาท) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร

ต่อไร่) มากที่สุด ได้แก่ ปี 2565 ขยายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโลกรัม) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.634 รองลงมาคือ ปี 2565 ลงทุนดูแลทุเรียนเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.228 และปี 2565 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.199 ซึ่งความสามารถของตัวแปรอิสระนี้อธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร จะเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 73.20 ($R^2 = 0.732$)

ตารางที่ 12 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวนพื้นที่ (ไร่) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ในฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแล ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวนพื้นที่ (ไร่)		น้อยกว่า 10 ไร่	10-20 ไร่	21-30 ไร่	31-40 ไร่	มากกว่า 40 ไร่
	$\bar{X}$					
น้อยกว่า 10 ไร่	2.10	-	0.000*	0.000*	0.001*	0.000*
10 - 20 ไร่	3.57		-	0.001*	0.620	0.026*
21 - 30 ไร่	4.37			-	0.332	.0339
31 - 40 ไร่	3.83				-	0.150
มากกว่า 40 ไร่	5.00					-

หมายเหตุ : นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญ อยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวนพื้นที่ (ไร่) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวนพื้นที่ (ไร่) น้อยกว่า 10 ไร่ กับจำนวนพื้นที่ 10 - 20 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวนพื้นที่ น้อยกว่า 10 ไร่ กับจำนวนพื้นที่ 21 - 30 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวนพื้นที่ น้อยกว่า 10 ไร่ กับจำนวนพื้นที่ 31 - 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวนพื้นที่ น้อยกว่า 10 ไร่ กับจำนวนพื้นที่มากกว่า 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวนพื้นที่

10 - 20 ไร่ กับจำนวนพื้นที่ 21 - 30 ไร่ จำนวนพื้นที่ 10 - 20 ไร่ กับจำนวนพื้นที่มากกว่า 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ในฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุน ในการดูแลทุเรียน พันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวน เงินทั้งสิ้น (บาท)		น้อยกว่า 100,000 บาท	100,000 - 200,000 บาท	200,001 - 300,000 บาท	300,001 - 400,000 บาท	มากกว่า 400,000 บาท
	$\bar{X}$	1.58	2.49	2.81	2.84	4.09
น้อยกว่า 100,000 บาท	1.58	-	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
100,000-200,000 บาท	2.49		-	0.225	0.279	0.000*
200,001-300,000 บาท	2.81			-	0.925	0.000*
300,001-400,000 บาท	2.84				-	0.000*
มากกว่า 400,001 บาท	4.09					-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นน้อยกว่า 100,000 บาท กับลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉพาะต้น ที่ให้ผลผลิตแล้ว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 100,000 - 200,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นน้อยกว่า 100,000 บาท กับลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉพาะต้น ที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 200,001 - 300,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น น้อยกว่า 100,000 บาท กับลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ที่เฉพาะต้นให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 300,001 - 400,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น น้อยกว่า 100,000 บาท กับลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นมากกว่า 400,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 100,000 - 200,000 บาท กับลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นมากกว่า 400,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 200,001 - 300,000 บาท กับลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นมากกว่า 400,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉพาะต้น ที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 300,001 - 400,000 บาท กับลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉพาะต้น ที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้นมากกว่า 400,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ขยายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ขยายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโกรัม) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ขยายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ทั้งหมด (กิโกรัม)	$\bar{x}$	น้อยกว่า 10,000 กิโกรัม	10,000 - 20,000 กิโกรัม	20,001 - 30,000 กิโกรัม	30,001 - 40,000 กิโกรัม	มากกว่า 40,000 กิโกรัม
		1.60	3.27	4.52	4.96	4.58
น้อยกว่า 10,000 กิโกรัม	1.60	-	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
10,000 - 20,000 กิโกรัม	3.27		-	0.000*	0.000*	0.000*
20,001 - 30,000 กิโกรัม	4.52			-	0.030*	0.755
30,001 - 40,000 กิโกรัม	4.96				-	0.106
มากกว่า 40,000 กิโกรัม	4.58					-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ขยายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ขยายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโกรัม) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) ขยายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองในปี 2565

ได้น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 10,000 - 20,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 20,001 - 30,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 30,001 - 40,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้มากกว่า 40,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 10,000 - 20,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 20,001 - 30,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 10,000 - 20,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 30,001 - 40,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 10,000 - 20,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้มากกว่า 40,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 20,001 - 30,000 กิโลกรัม กับขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ได้ 30,001 - 40,000 กิโลกรัม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 15 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 นี้ เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

เกษตรกรขายผลผลิต ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 พื้นที่ที่ให้ ผลผลิตแล้ว (ไร่)		น้อยกว่า 10 ไร่	10-20 ไร่	21-30 ไร่	31-40 ไร่	มากกว่า 40 ไร่
	$\bar{X}$	2.07	3.40	4.44	5.00	4.83
น้อยกว่า 10 ไร่	2.07	-	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
10 - 20 ไร่	3.40		-	0.000*	0.029*	0.006*
21 - 30 ไร่	4.44			-	0.449	0.466
31 - 40 ไร่	5.00				-	0.850
มากกว่า 40 ไร่	4.83					-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ในพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียน

พันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 10 - 20 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 21 - 30 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 31 - 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้วมากกว่า 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 10 - 20 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 21 - 30 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 10 - 20 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 31 - 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 10 - 20 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้วมากกว่า 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ที่เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังเกี่ยวกับราคาที่คาดหวังจะขายผลผลิตทุเรียนได้ เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังจะขายผลผลิตทุเรียนได้ เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท)	น้อยกว่า 100 บาท	100-200 บาท	201-300 บาท	มากกว่า 300 บาท
$\bar{x}$	3.12	2.55	3.02	3.00
น้อยกว่า 100	3.12	-	0.001*	0.914
100-200 บาท	2.55	-	0.054	0.676
201-300 บาท	3.02		-	0.985
มากกว่า 300 บาท	3.00			-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังเกี่ยวกับราคาที่คาดหวังจะขายผลผลิตทุเรียนได้ เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) คาดหวังจะได้ขายผลผลิตทุเรียน เฉลี่ยกิโลกรัมละ น้อยกว่า 100 บาท กับคาดหวังจะขายผลผลิตทุเรียน เฉลี่ยกิโลกรัมละ 100 - 200 บาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่)

สภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
1. สภาพน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร เป็นแหล่งน้ำสะอาด และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต	- 0.779	0.706	- 0.286	-1.103	0.271
2. พื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกร					
2.1 เป็นพื้นที่ห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรม	- 0.484	0.395	- 0.226	-1.227	0.221
2.2 เป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต	- 0.152	0.400	- 0.073	- 0.381	0.703
3. เกษตรกรปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตร					
3.1 ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร	- 0.392	0.292	- 0.210	-1.343	0.180
3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายที่ทางราชการห้ามใช้	- 0.371	0.335	- 0.201	-1.110	0.268
3.3 มีการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในสถานที่เก็บที่มีฉลากและใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร	- 0.235	0.293	- 0.116	- 0.804	0.422
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการก่อนการเก็บเกี่ยวและมีแผนควบคุมการผลิต					
4.1 ให้ปลอดจากศัตรูพืช โดยทำการสำรวจ ป้องกัน และกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	- 0.312	0.395	- 0.174	- 0.789	0.430

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สภาพการผลิตภายใต้การผลิต ทางการเกษตรที่ดี (GAP)	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
4.2 จัดทำรายการปัจจัยการผลิตทุกอย่าง พื้นที่เก็บ การผสมสารเคมีจะแยกเป็นสัดส่วน ไม่ให้มีการปนเปื้อนน้ำหรือพื้นที่ปลูก	- 0.721	0.429	- 0.382	-1.681	0.094
5. การเก็บเกี่ยวและและการปฏิบัติหลังการ เก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตได้คุณภาพ ตามความต้องการของตลาดและข้อตกลง ของประเทศคู่ค้า โดย					
5.1 เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนเมื่อทุเรียน มีอายุเหมาะสม (พันธุ์หมอนทอง อายุ 120 วัน หรือปริมาณแป้งขั้นต่ำ 32 เปอร์เซ็นต์)	- 0.099	0.293	- 0.037	- 0.340	0.734
5.2 อุปกรณ์และภาชนะบรรจุที่ใช้สะอาด และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของ ผลผลิต	- 0.545	0.359	- 0.293	-1.516	0.131
5.3 เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนไม่ให้ปนเปื้อน เศษหญ้าหรือวัตถุอื่น ๆ ต้องไม่มีศัตรูพืชติดอยู่ หากตรวจพบ ต้องคัดแยกไว้ต่างหาก	- 0.085	0.346	- 0.053	- 0.247	0.805
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และการเก็บรักษาผลผลิต มีการจัดการ ด้านสุขลักษณะ โดย					
6.1 สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเท ได้ดี	-1.359	0.462	- 0.847	-2.944	0.003**
6.2 มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุ แปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะ นำโรค	0.193	0.081	0.125	2.377	0.018*
6.3 ยานพาหนะที่ใช้ขนย้ายสะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งอันตรายที่มีผล ต่อความปลอดภัยในการบริโภค	0.146	0.354	0.081	0.412	0.680
7. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะโดย					

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สภาพการผลิตภายใต้การผลิต ทางการเกษตรที่ดี (GAP)	B	SE _B	β (Beta)	t	Sig
7.1 สวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสม ต่อการปฏิบัติงาน	- 0.496	0.313	- 0.275	-1.582	0.115
7.2 แต่งกายถูกลักษณะเพื่อป้องกัน การปนเปื้อนของเชื้อโรคที่มาจากน้ำลาย หรือ ที่อาจสัมผัสกับผลผลิต	- 0.029	0.302	- 0.017	- 0.095	0.925
7.3 ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนเริ่ม ปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อนสิ่งสกปรก ต่าง ๆ	- 0.479	0.283	- 0.307	-1.691	0.092
8. เกษตรกรดำเนินการบันทึกข้อมูล การปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี ปริมาณ ผลผลิต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตามสอบ โดย					
8.1 บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต	- 0.410	0.270	- 0.314	-1.516	.0130
8.2 บันทึกการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร	- 0.302	0.285	- 0.228	-1.057	0.291
8.3 บันทึกการปฏิบัติในทุกขั้นตอน	- 0.324	0.313	- 0.246	-1.036	0.301
8.4 บันทึกข้อมูลการสำรวจและ การป้องกันการกำจัดศัตรูพืช	0.145	0.190	0.106	0.767	0.444
8.5 บันทึกข้อมูลผู้รับซื้อผลผลิตหรือแหล่ง ที่นำผลผลิตในแต่ละวันไปจำหน่าย	0.032	0.150	0.025	0.215	0.830
ภาพรวม	8.047	5.459	3.357	1.474	0.141
ค่าคงที่ - 0.777; SE _{est} = $\pm$ 1.480 ; R= 0.346 ^a ; R ² = 0.120					
F= 2.386; Sig = 0.000					

หมายเหตุ : B คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ SE_B คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานจากการประมาณค่าที่เกิดจากการถดถอยพหุคูณ β คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน t คือ ค่าทดสอบของนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (ค่าสถิติ t-test) และ Sig คือ ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

จากตารางที่ 17 พบว่า ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ทั้งหมด มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ได้แก่ สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 และมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ได้แก่ มีการป้องกัน การปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) มากที่สุด ได้แก่ มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.125 และสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ - 0.847 ซึ่งความสามารถของตัวแปรอิสระนี้ อธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 12.00 ($R^2 = 0.120$)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) พบว่า ตัวแปรที่พบความแตกต่าง ดังนี้

ตารางที่ 18 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีกับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
	$\bar{x}$	3.50	3.22	2.37	2.24	2.98
น้อยที่สุด	3.50	-	0.798	0.299	0.244	0.628
น้อย	3.22		-	0.033*	0.008*	0.475
ปานกลาง	2.37			-	0.683	0.020*
มาก	2.24				-	0.001*
มากที่สุด	2.98					-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญอยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง กับการสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีน้อยกว่ากับการปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีปานกลาง กับการปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีมากที่สุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีมาก กับการปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดีมากที่สุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค กับการสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อน ของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
	$\bar{X}$	2.20	3.09	2.29	2.17	3.04
น้อยที่สุด	2.20	-	0.228	0.895	0.971	0.214
น้อย	3.09		-	0.049*	0.012*	0.882
ปานกลาง	2.29			-	0.709	0.007*
มาก	2.17				-	0.000*
มากที่สุด	3.04					-

หมายเหตุ : *นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ผลของการทดสอบสมมติฐานมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญ อยู่เท่าไร (วัดเป็น %) ซึ่งในทางสถิติความบังเอิญนั้นควรจะน้อยกว่า 0.05 (5%)

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองกับการสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อน

ของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคน้อยกับการปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคน้อยกับการปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคปานกลางกับการปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคมากที่สุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP หัวข้อ มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคมากกับการปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP กับหัวข้อ การป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคมากที่สุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ (ที่เกษตรกรอยากให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ หรือความคิดเห็นอย่างอื่น)

1. ความต้องการให้ทางราชการเข้ามาช่วยเหลือด้านแหล่งน้ำ เช่น สร้างเขื่อน สร้างฝาย (ที่ไหน) เป็นต้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1.1 สร้างเขื่อนในการกักเก็บน้ำช่วงหน้าฝน
- 1.2 ต้องการแหล่งน้ำเพิ่ม
- 1.3 ต้องการแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรอย่างยั่งยืน
- 1.4 เจาะบาดาล
- 1.5 สร้างแหล่งกักเก็บน้ำให้มากขึ้นในพื้นที่สาธารณะ
- 1.6 พิจารณาแหล่งน้ำที่มีอยู่ทุกหมู่บ้าน ขุดลอกแหล่งน้ำให้ลึกเพิ่มขึ้น
- 1.7 ขุดลอกคลองสาธารณะ
- 1.8 สร้างฝายเพิ่ม

2. ความต้องการให้ทางภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือด้านการตลาด (เช่น ตลาดภายในประเทศ ตลาดต่างประเทศ เป็นต้น) มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 2.1 เพิ่มตลาดสินค้าผลผลิตทุเรียนภายในประเทศ
- 2.2 กำหนดราคากลางหรือราคาท้องตลาดไม่ให้ต่ำจนเกษตรกรรับภาระไม่ไหว
- 2.3 หาดตลาดต่างประเทศเพิ่ม
- 2.4 กำหนดราคาส่งออกไม่ให้ต่ำจนเกินไป
- 2.5 ต้องการให้โรงคัดบรรจุติดต่อซื้อผลผลิตโดยตรงกับเกษตรกร
- 2.6 ให้ตรวจสอบการตัดทุเรียนอ่อนของเกษตรกรบางราย
- 2.7 จัดหาผู้รับซื้อแทนพ่อค้าคนกลาง
- 2.8 ประกันราคาขายทุเรียน

2.9 ให้รับซื้อทุเรียนที่แก่และมีคุณภาพดี โดยให้ราคาที่สูงกว่าท้องตลาดทั่วไป
ทุเรียนที่ขายในประเทศจัดให้มีตลาดกลางของรัฐ

2.10 มีตลาดกลางในหมู่บ้าน

2.11 มีการซื้อ-ขายในราคาไม่ต่ำ

2.12 กระตุ้นให้ราคาทุเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม

2.13 ให้มีตลาดกลางรับซื้อในราคาเป็นธรรมแก่ชาวสวน

2.14 ควบคุมราคาผลผลิตทางการตลาดให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการ

3. เกษตรกรต้องการให้ภาครัฐเข้ามาควบคุมและกำกับดูแลราคาสินค้าที่เป็นต้นทุน
การผลิต (เช่น ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ยากำจัดโรคพืช ฮอร์โมนพืช เครื่องจักรกลการเกษตร เป็นต้น)

3.1 ให้ควบคุมราคาปุ๋ยให้ถูกลง

3.2 ต้องการให้ราคายากำจัดศัตรูพืชถูกลง

3.3 ให้ภาครัฐควบคุมราคาไม่ให้แพงเกินไป ควบคุมราคาปุ๋ย ยา ให้เหมาะสม

3.4 ควบคุมราคาสินค้าต้นทุนลดลงจากเดิม

3.5 ควบคุมราคาเครื่องจักรกลการเกษตร

4. ข้อเสนอแนะหรือความต้องการอื่น ๆ (ที่เป็นไปได้)

4.1 สร้างถนนหนทางให้สะดวกต่อการขนส่ง

4.2 ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์ จุลินทรีย์

4.3 ต้องการทำเชื้อไตรโคเดมา มาใช้ในสวน ต้องการรู้แหล่งที่มาของตัวเชื้อไตรโคเดมา

4.4 แจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการลดต้นทุนและแหล่งจำหน่ายปุ๋ย ยา ให้แก่เกษตรกรที่ราคา
ไม่แพง ให้เป็นทางเลือกในการจัดซื้อจัดหา

4.5 ควบคุมราคาน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าไฟฟ้าให้ต่ำลง

4.6 ให้กลุ่มผู้ผลิตทุเรียนมีที่ขายโดยตรงเข้าสู่ตลาดต่างประเทศโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

4.7 อยากให้ภาครัฐลงมาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำสวนทุเรียนให้กับกลุ่มเกษตรกร

มากขึ้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิจารณ์ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรเป็นเพศชาย เนื่องจากการปลูกทุเรียนเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การพ่นยา เป็นต้น จึงเป็นงานที่เหมาะสมกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 47.20 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ จึงจบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ บัวทอง (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกทุเรียนของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลอ่างศิรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 77.00 ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 37.00 ประสพการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง น้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 55.00) สอดคล้องกับวนิดา เจริญทอง (2560) แนวทางการส่งเสริมแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ผลิตทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ทุนของตนเอง ร้อยละ 85.20 ประสพการณ์ในการปลูกทุเรียน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 40.30 มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนระหว่าง 5 - 8 ปี รองลงมาร้อยละ 27.6 มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนระหว่าง 9 - 12 ปี อายุของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 34.60 จัดอยู่ในวัยผู้สูงอายุ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคนรุ่นใหม่มีการศึกษาที่สูงขึ้น จึงออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น และคนรุ่นใหม่อาจมองว่าอาชีพการเกษตร เป็นอาชีพที่เหน็ดเหนื่อย ต้องทำงานหนัก ไม่มีวันหยุด หทัยกาญจน์ หนูเรือง (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลของทุเรียนนอกฤดูกาล (กรณีศึกษาสวนทุเรียนในเขตอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลของทุเรียนนอกฤดูกาล (กรณีศึกษา สวนทุเรียนในเขตอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร) โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นชาวสวนและผู้ประกอบการธุรกิจทุเรียน จำนวน 201 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีสถานภาพ พบว่า มีการสมรสมากที่สุด จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน (ร้อยละ 53.40) สอดคล้องกับ ดาริน สุขหงษ์ (2562) การส่งเสริมการปลูกพืชตามเขตความเหมาะสมของพื้นที่ของเกษตรกร แปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัดระยอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.38 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.77 คน และสอดคล้องกับพัชรภรณ์ เพ็ชรทอง (2551) ศึกษาเรื่องการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับเงาของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน

เกษตรกรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากสื่อบุคคล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี

เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) 1) สื่อบุคคล จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 2) จากสื่อมวลชน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 3) สื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการเกษตร จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 4) จากสื่อออนไลน์ จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา เจริญทอง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ผลิตทุเรียน พบว่า ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารในการผลิตทุเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน พ่อค้า ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองท้องที่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อนบ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย เอกสารของหน่วยงานราชการ เอกสารของบริษัทเอกชน หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ สื่อมวลชน ประกอบด้วย วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หอกระจายข่าว และอินเทอร์เน็ต สื่อกิจกรรม ประกอบด้วย การจัดฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การชมนิทรรศการ และงานวันเกษตร

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

พื้นที่ในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองทั้งหมด จำนวน (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีพื้นที่ปลูกทุเรียนน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา เจริญทอง (2560) แนวทางการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกรในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร พบว่า เกษตรกร มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 8.47 ไร่ และไม่สอดคล้องกับประเสริฐ บัวทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกทุเรียนของเกษตรกร ในพื้นที่ตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ขนาดพื้นที่ปลูกทุเรียนมีขนาด 26 - 50 ไร่ และงานวิจัยของดาริน สุขหงส์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการปลูกพืชตามเขตความเหมาะสมของพื้นที่ของเกษตรกรแปลงใหญ่ ทุเรียนในจังหวัดระยอง พบว่า มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 10.18 ไร่ การปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ยังไม่ขยายตัวมาก เนื่องจากแหล่งน้ำยังมีจำกัดและไม่ค่อยเพียงพอต่อการให้น้ำในฤดูแล้ง

เกษตรกรปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 21 - 30 ต้นต่อไร่ จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 61.73 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตารัตน์ จันทร์สอน (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความคุ้มค่าของการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองอย่างยั่งยืนในเขตภาคใต้ตอนบน พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีการปลูก 21 - 25 ต้นต่อไร่ เพราะการปลูกทุเรียนในปัจจุบันจะปลูกให้มีระยะห่างต่อต้นน้อยกว่าเดิมและใช้วิธีการตัดยอดต้นทุเรียนให้มีความสูงไม่เกิน 6 เมตรเพื่อให้ง่ายต่อการดูแลและง่ายต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิต

จำนวนแรงงานในครอบครัวที่ใช้ในการผลิตทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีจำนวนแรงงานในครอบครัว 1 - 3 คน จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 88.27 และจำนวนแรงงานจ้างที่ใช้ในการผลิตทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีจำนวนแรงงานจ้าง 1 - 3 คน จำนวน 210 คน คิดเป็น

ร้อยละ 58.66 สอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา เจริญทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการผลิตทุเรียน พบว่า มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.96 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.84 คน แรงงานจ้างเฉลี่ย 1.63 คน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บัวทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกทุเรียนของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลอ่างศิรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า มีจำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียน 6 - 10 คน

แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มาจากทุนตัวเอง จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 85.20 รองลงมาคือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 และจากสหกรณ์การเกษตร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา เจริญทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ผลิตทุเรียน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 100 ใช้ทุนของตนเองในการผลิตทุเรียน รองลงมา ร้อยละ 52.80 ใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 18.20 ใช้แหล่งเงินทุนจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 17.90 ใช้แหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้าน สอดคล้องกับดาริน สุขหงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการปลูกพืชตามเขตความเหมาะสมของพื้นที่เกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า มีที่ดินเป็นของตัวเองและใช้เงินทุนตนเอง

ในฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรได้ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวนพื้นที่ (ไร่) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ลงทุนน้อยกว่า 10 ไร่ จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาริน สุขหงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการปลูกพืชตามเขตความเหมาะสมของพื้นที่เกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัดระยอง พื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 10.18 ไร่ เพราะเกษตรกรเพิ่งเริ่มปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองใหม่ซึ่งยังอยู่ในช่วงที่ยังไม่ให้ผลผลิต

ในฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ลงทุนน้อยกว่า 100,000 บาท จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 37.99 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ บัวทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกทุเรียนของเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลอ่างศิรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ต้นทุนในการปลูกทุเรียน 100,001 - 200,000 บาท

เกษตรกรมีรายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นค่าปุ๋ย จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 99.70 รองลงมาเป็นค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 และค่าสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและไร จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 94.40 เพราะปุ๋ยเป็นต้นทุนหลักในการสร้างความเจริญเติบโตของลำต้นและการเจริญของผลทุเรียน

เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ขายทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้ทั้งหมด (กิโลกรัม) พบว่า เกษตรส่วนใหญ่ขายทุเรียนได้ทั้งหมด น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาริน สุขหงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการปลูกพืชตามเขตความเหมาะสมของพื้นที่ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัด

ระยอง พบว่า ผลผลิตทุเรียนเฉลี่ย 10,980.95 กิโลกรัมต่อปี เพราะทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรอำเภอขลุงยังอยู่ในช่วงที่ยังไม่ให้ผลผลิตอีกส่วนหนึ่ง

เกษตรกรขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 จำนวนเงิน (บาท) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง โดยเฉลี่ย 18,369 กิโลกรัม เป็นเงินเฉลี่ย 1,677,205 บาท (ต้นทุนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉลี่ยต่อกิโลกรัม เท่ากับ 25 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.15 เปอร์เซ็นต์จากการสุ่มตัวอย่าง) ส่วนงานวิจัยของ ดาริน สุขหงส์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการปลูกพืชตามเขตความเหมาะสมของพื้นที่ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัดระยอง พบว่า รายได้จากการผลิตทุเรียนเฉลี่ย 485,690.48 บาทต่อปี ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของประเสริฐ บัวทอง (2560) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปี 500,000 - 750,000 บาท

การจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 รองลงมา จำหน่ายให้กับโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 อันเนื่องมาจากพ่อค้าคนกลางได้เข้าไปจับจองขอซื้อผลผลิตตั้งแต่ต้นฤดูการผลิตและมีการวางเงินมัดจำไว้กับเกษตรกร

ตอนที่ 3 สภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การปฏิบัติภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ข้อปฏิบัติ 8 ข้อ ได้แก่ สภาพน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บวัตถุดิบทรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยวและมีแผนควบคุมการผลิตเพื่อให้ผลผลิตได้คุณภาพ การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนเพื่อให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาดและข้อตกลงของประเทศคู่ค้า การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูกและเก็บรักษาผลผลิตมีการจัดการด้านสุขลักษณะ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะและการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี ปริมาณผลผลิตเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตามสอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมทุกประเด็นเท่ากับ 4.40 (ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 5.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.638 ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรที่สามารถผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ได้เข้มงวดและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องส่งผลทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เกษตรกรผู้ผลิตมีสุขภาพอนามัยดี ผู้บริโภคเชื่อมั่นในสินค้าทางการเกษตรของประเทศไทย รักษาสภาพแวดล้อมและเกิดระบบการผลิตสินค้าเกษตรแบบยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของทัดพงศ์ อวิโรธนานนท์ และพัชรินทร์ สุภาพันธ์ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีการจำหน่ายผลผลิตผักของเกษตรกรที่มีการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีระดับความรู้การผลิตผักตามมาตรฐาน GAP ในระดับสูงด้วยร้อยละความถูกต้องของความรู้ โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกผักต้องเป็นพื้นที่ไม่มีวัตถุดิบและจุลินทรีย์ที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต นอกจากนี้ทัศนคติด้านความสอดคล้องสำหรับการปฏิบัติการผลิตตามข้อกำหนด GAP ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

ด้านการจัดการสุขลักษณะแปลงผัก การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร การจัดการปัจจัยการผลิต การปฏิบัติและการควบคุม และการบันทึกและควบคุมเอกสารระดับเหมาะสมดีมาก

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ 7 ด้านคือ ปัญหาเกี่ยวกับน้ำ ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก ปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ ปัญหาเกี่ยวกับแรงงานและปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตทุเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมทุกประเด็นเท่ากับ 3.13 (ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 5.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.781 ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรเข้าใจแนวทางของมาตรฐาน และสามารถปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องและเข้มงวด ดังนั้นเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง จึงประสบปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานในระดับปานกลาง และส่งผลให้ได้ผลผลิตสูงมากขึ้น คุณภาพดี และประสบความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง สอดคล้องกับงานวิจัยของมนัญญา เรืองวงศ์โรจน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนหมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร

1. ปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) พบว่า ตัวแปรด้านปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกร ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรภรณ์ เพ็ชรทอง (2551) ศึกษาเรื่อง การยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เมื่อนำมาวิเคราะห์ถดถอยพบว่ามีเพียงเพศ และพื้นที่ปลูกเงาะที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญา สารรักษ์ และคณะ (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกรตำบลลำสิงห์ อำเภอมือง จังหวัดชุมพร พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียน และการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ประสพการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร ทั้งนี้เนื่องจากสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญวรัตน์ สุทธิวนานุรักษ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ในจังหวัดลำพูน พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ และผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ได้แก่ ประสพการณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ เกษตรเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร สอดคล้องกับงานวิจัยของทรง อ่อนสี (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนากลุ่มเกษตรกรทำนาในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนากลุ่มเกษตรกรทำนา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา สภาพทางสังคม การปลูกพืชอื่นหลังการทำนา ผลผลิตข้าวต่อไร่ ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกร การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มและการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

2. ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) พบว่า ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ ได้แก่ ในปี 2565 ลงทุนดูแลทุเรียนเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุพัฒน์ ทองแก้ว (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ได้แก่ ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าว มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับวิธีการผลิตเมล็ดพันธุ์ โดยสมาชิกสหกรณ์ที่มีต้นทุนการผลิตสูงและมีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงจะมีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงที่ถูกต้องด้วย ในปี 2565 ขายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโลกรัม) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร สอดคล้องกับงานวิจัยของพินุช คหาเล่า (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง พบว่า มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวคืนให้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ปี 2565 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) สอดคล้องกับงานวิจัยของคณิศร สมณะ (2550) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกส้มสายน้ำผึ้งของเกษตรกรอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการปลูกส้มสายน้ำผึ้งของเกษตรกรอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้งในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์สวนส้มอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 ราย ในขนาดพื้นที่ไม่เกิน 50 ไร่ ผลการศึกษาพบว่า ต้นส้มสายน้ำผึ้งจะเริ่มให้ผลผลิตตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไป โดยมีต้นทุนและผลตอบแทนตามพื้นที่ขนาดไม่เกิน 50 ไร่ ทำให้มีต้นทุนรวมในการทำสวนส้มสายน้ำผึ้งโดยเฉลี่ยต่อไร่ ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรก โดยมีค่าใช้จ่าย

ในการลงทุนค่าเครื่องจักรอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูก การจำหน่าย โรงคัดบรรจุส่งขาย ประเทศจีนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรสอดคล้องกับงานวิจัยของพีระพร พร้อมเทพ (2558) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการผลิตทุเรียนศรีสะเกษเพื่อการส่งออกไปยังประเทศจีน พบว่า วิธีการที่จะทำให้ทุเรียนศรีสะเกษส่งออกไปยังประเทศจีนได้เพิ่มมากขึ้นนั้น จากการศึกษานโยบายและทิศทางการพัฒนาและนำมาวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ร่วมกับสภาพการเพาะปลูกและการจำหน่ายทุเรียนของจังหวัดศรีสะเกษ มีจุดแข็งและโอกาสสูงมาก จึงเลือกใช้กลยุทธ์เพิ่มปริมาณการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต และกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิต 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การกำหนดพื้นที่ดำเนินการ (2) การกำหนดประเด็นการพัฒนา (3) การออกแบบและวางแผนการส่งเสริมและพัฒนา และ (4) การดำเนินการตามแผนโดยมีกลไกการบริหารจัดการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้จัดการพื้นที่ เกษตรกรแกนนำ การบูรณาการ และการปฏิบัติงานตามรูปแบบ MRCF System (M : Mapping, R : Remote Sensing, C : Community Participation, F : Specific Field Service) ในปี 2565 ลงทุนดูแลทุเรียนจำนวนพื้นที่ (ไร่) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร สอดคล้องกับงานวิจัยของพีรณัฐ คาหาล้า (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง พบว่า มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ พื้นที่ปลูกข้าว จำหน่ายพ่อค้าคนกลางมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้วเกษตรกรมีความต้องการหรือคาดหวังเกี่ยวกับราคาที่จะขายผลผลิตทุเรียนได้ เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท) สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎี ใจปัญญา วรทัศน์ อินทร์คัมพร และสุรพล เศรษฐบุตร (ม.ป.ป.) ความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการปลูกปาล์มน้ำมันของสหกรณ์ปาล์มน้ำมันล้านนา จำกัด จังหวัดเชียงราย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของเกษตรกรต่อโครงการปลูกปาล์มน้ำมันของสหกรณ์ปาล์มน้ำมันล้านนา จำกัด จังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคาดหวังด้านเศรษฐกิจในระดับความคาดหวังมาก ค่าเฉลี่ย 2.60 จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ต้นทุน ระดับการศึกษา สถานะของเกษตรกร และเพศ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในฤดูกาลผลิตทุเรียนที่ผ่านมา เกษตรกรมีภาระหนี้สินในครอบครัวจากการทำสวนทุเรียน (บาท) มีหนี้สินอย่างอื่น ๆ เช่น ซื้อมอเตอร์ ซื้อมอเตอร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของปณณัฏฐ์ วรรณรัตน์ (2558) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อหนี้สินของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย ข้าว และมันสำปะหลัง กรณีศึกษาเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีและเพชรบุรี งานวิจัยนี้ศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุการเกิดหนี้ โดยเปรียบเทียบเกษตรกร 3 กลุ่ม คือ ผู้ปลูกอ้อย ข้าว และมันสำปะหลัง ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการก่อหนี้ที่สำคัญคือ หนี้จากต้นทุนทางการเกษตร หนี้เพื่อการศึกษาบุตรหลาน หนี้เพื่อการเช่าซื้อยานพาหนะ หนี้เพื่อนำไปชำระหนี้เดิม หนี้เพื่อการรักษาพยาบาล หนี้เพื่อการซ่อมแซมบ้าน หนี้เพื่อผ่อนซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า และหนี้สินจากการผ่อนชำระเคหสถาน

ตามลำดับ ในขณะที่ประเภทของหนี้ที่ส่งผลต่อมูลค่าหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ หนี้อันเกิดจากต้นทุนทางการเงิน

3. ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) พบว่า ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP) ได้แก่ สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี และมีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค มีผลต่อรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรภรณ์ เพ็ชรทอง (2551) ศึกษาเรื่อง การยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ในการยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการยอมรับการปฏิบัติระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของมนัญญา เรืองวงศ์โรจน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ผลิตพืช เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปผลและให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สภาพทางสังคมของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

เกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.90) มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี (ร้อยละ 34.60) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 78.50) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 47.20) มีสมาชิกในครอบครัว 4 - 6 คน (ร้อยละ 53.40) และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 55.00) เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) (ร้อยละ 100) เกษตรกรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านสื่อบุคคล จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ 59.20) ด้านสื่อมวลชน จากวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 48.30) และจากสื่อออนไลน์ (ร้อยละ 55.00)

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ผลิตทุเรียนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 50.00) มีพื้นที่ที่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองแล้วน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 57.00) และมีพื้นที่ยังไม่ให้ผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 22.90) ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อ 1 ไร่ จำนวน 21 - 30 ต้นต่อไร่ (ร้อยละ 61.73) มีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน 1 - 5 คน (ร้อยละ 84.40) มีจำนวนแรงงาน ในครอบครัว 1 - 3 คน (ร้อยละ 88.27) มีจำนวนแรงงานจ้าง 1 - 3 คน (ร้อยละ 58.66) เกษตรกรมีแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มาจากทุนตัวเอง (ร้อยละ 85.20) มีต้นทุนในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง 20 - 30 บาทต่อกิโลกรัม (ร้อยละ 37.15) ในปีฤดูกาลผลิตปี 2565 เกษตรกรลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว ลงทุนน้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 54.70) ลงทุนเป็นจำนวนเงินน้อยกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 37.99) เกษตรกรมีรายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นค่าปุ๋ย จำนวน 357 คน (ร้อยละ 99.70) เกษตรกรขายทุเรียนได้ทั้งหมด น้อยกว่า 10,000 กิโลกรัม (ร้อยละ 49.70) ในปี 2565 เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง โดยเฉลี่ย 18,369 กิโลกรัม เป็นเงินเฉลี่ย 1,677,205 บาท (ต้นทุนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองเฉลี่ยต่อกิโลกรัม เท่ากับ 25 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.15 จากการสุ่มตัวอย่าง ฉะนั้น เกษตรกรจะได้กำไรเฉลี่ย 66.30 บาทต่อกิโลกรัม) เกษตรกรมีพื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ (ร้อยละ 56.10) เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้กับพ่อค้าคนกลาง

(ร้อยละ 77.40) เกษตรกรต้องการจะเพิ่มผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้ได้ 1 - 2 ตันต่อไร่ (ร้อยละ 52.00) เกษตรกรผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว เกษตรกรมีความต้องการหรือความคาดหวังเกี่ยวกับราคาต่อกิโลกรัมละ 100 - 200 บาท (ร้อยละ 52.50) ในฤดูกาลผลิตทุเรียนที่ผ่านมา เกษตรกรไม่มีหนี้สิน (ร้อยละ 50.28) และมีหนี้สิน (ร้อยละ 49.72) มีภาระหนี้สินที่มาจากการทำสวนทุเรียนน้อยกว่า 500,000 บาท (85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67) มีภาระหนี้สินอย่างอื่น ๆ เกิดจากซื้อรถยนต์ ซื้อที่ดิน มีภาระหนี้สินน้อยกว่า 500,000 บาท (37 คน คิดเป็น ร้อยละ 62.71)

สภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

การปฏิบัติสำหรับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร มีข้อปฏิบัติ 8 ข้อ ได้แก่ สภาพน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บวัตถุดิบทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว มีแผนควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตมีคุณภาพ การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูก และการเก็บรักษาผลผลิต ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลเพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะและการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี ปริมาณผลผลิต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตามสอบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$ S.D. = 0.638)

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร 7 หมวด ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับน้ำ ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก ปัญหาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช ปัญหาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน และปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตทุเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$ S.D. = 0.781)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)

1. ปัจจัยสภาพทางสังคมของเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 และมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) มากที่สุด ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.198 รองลงมา กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.195 ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.164 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ - 0.141 และเพศ ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ - 0.123 ซึ่งความสามารถของตัวแปรอิสระนี้ อธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร เพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 20.30 ($R^2 = 0.203$)

2. ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ ปี 2565 การลงทุนดูแลทุเรียนเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) ปี 2565 ขายทุเรียนได้ทั้งหมด (เฉลี่ย 18,369 กิโลกรัม) ปี 2565 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) (จำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉลี่ยเป็นเงิน 1,677,205 บาท) การจำหน่ายโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 และมีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ได้แก่ ปี 2565 ความคาดหวังจะได้ขายผลผลิตทุเรียน เฉลี่ยกิโลกรัมละ (บาท) ลงทุนดูแลทุเรียนจำนวนพื้นที่ (ไร่) จำหน่ายพ่อค้าคนกลาง มีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน (บาท) มีหนี้สินอย่างอื่น ๆ เช่น ซื้อรถยนต์ ซื้อที่ดิน (จำนวน) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) มากที่สุด ได้แก่ ปี 2565 ขายทุเรียนได้ทั้งหมด (กิโลกรัม) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.634 รองลงมาคือ ปี 2565 ลงทุนดูแลทุเรียนเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.228 และปี 2565 ลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทองพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.199 ซึ่งความสามารถของตัวแปรอิสระนี้ อธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร จะเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 73.20 ($R^2 = 0.732$)

ขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 ในพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว (ไร่) กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 10 - 20 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 21 - 30 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 31 - 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว น้อยกว่า 10 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้วมากกว่า 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 10 - 20 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 21 - 30 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว

10 - 20 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 31 - 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้ว 10 - 20 ไร่ กับพื้นที่ที่ให้ผลผลิตแล้วมากกว่า 40 ไร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. ปัจจัยสภาพการผลิตภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (การปฏิบัติตามข้อกำหนด GAP) ทั้งหมด มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ได้แก่ สถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 และมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ได้แก่ มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายทุเรียนพันธุ์หมอนทองของเกษตรกรต่อไร่) มากที่สุด ได้แก่ มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ 0.125 และสถานที่เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -0.847 ซึ่งความสามารถของตัวแปรอิสระนี้ อธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร จะเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 12.00 ($R^2 = 0.120$)

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) (ที่เกษตรกรอยากให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือหรือความคิดเห็นอย่างอื่น)

1. เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ต้องการให้ทางภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือด้านแหล่งน้ำ โดยการสร้างเขื่อนในการกักเก็บน้ำในหน้าฝน ต้องการแหล่งน้ำเพิ่มต้องการแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรอย่างยั่งยืน เจาะบาดาล สร้างแหล่งกักเก็บน้ำให้มากขึ้น ในที่สาธารณะ พิจารณาส่งแหล่งน้ำทุกหมู่บ้าน ขุดลอกแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้ลึกเพิ่มขึ้น ขุดลอกคลองสาธารณะ สร้างฝายเพิ่ม

2. เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ต้องการให้ทางภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือด้านการตลาด โดยเพิ่มตลาดสินค้าทุเรียนภายในประเทศ กำหนดราคากลางหรือราคาตลาดไม่ให้ต่ำจนเกษตรกรรับภาระไม่ไหว ตลาดต่างประเทศราคาส่งออกไม่ให้ต่ำจนเกินไป เพิ่มตลาดต่างประเทศ ต้องการให้โรงคัดบรรจุติดต่อกับเกษตรกรโดยตรง ช่วยตรวจสอบการตัดทุเรียนอ่อนของเกษตรกรบางราย มีผู้รับซื้อแทนพ่อค้าคนกลาง ประกันราคาขายทุเรียน ให้รับซื้อทุเรียนที่แก่และมีคุณภาพดีโดยให้ราคาที่สูงกว่าท้องตลาดทั่วไป เช่น ทุเรียนที่ขายในประเทศมีตลาดกลางของรัฐทุกจังหวัด ตลาดกลางในหมู่บ้านมีการซื้อขายแบบให้ราคาทุเรียนไม่ตกต่ำ กระตุ้นให้ราคาทุเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม ให้มีตลาดกลางรับซื้อในราคาเป็นธรรมแก่ชาวสวน ควบคุมราคาสินค้าทุเรียนหาตลาดเพิ่ม ติดต่อกับตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น ควบคุมราคาผลผลิตทางการตลาดให้เหมาะสม ควบคุมราคาผลผลิตทางการตลาดให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการ

3. เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาควบคุมและกำกับดูแลราคาสินค้าที่เป็นต้นทุนการผลิต โดยต้องการให้ราคาปุ๋ยถูกลง ต้องการให้ราคายากำจัดศัตรูพืชถูกลง ให้ภาครัฐควบคุมราคาไม่ให้แพงเกินควรควบคุมราคาปุ๋ย ยา ให้เหมาะสม ควบคุมราคาสินค้าต้นทุนการผลิตลดลงจากเดิม ควบคุมราคาเครื่องจักรกลการเกษตร

4. เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) มีข้อเสนอแนะหรือความต้องการอื่น ๆ คือ ถนนหนทางที่สะดวกต่อการขนส่ง ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการทำปุ๋ยอินทรีย์ จุลินทรีย์ ต้องการนำเชื้อไตรโคเดมา มาใช้ในสวน ต้องการรู้แหล่งที่มาของตัวเชื้อไตรโคเดมา แจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการลดต้นทุนการผลิตและแหล่งจำหน่ายปุ๋ย ยา ให้แก่เกษตรกรที่ราคาไม่แพงให้เป็นทางเลือกในการผลิต ควบคุมราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าไฟฟ้าให้ต่ำลง จัดให้มีกลุ่มผู้ผลิตทุเรียนขายโดยตรงเข้าตลาดต่างประเทศโดยไม่ผ่านคนกลาง อยากให้หน่วยงานภาครัฐลงมาให้ความรู้ต่าง ๆ กับกลุ่มเกษตรกรมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐและเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง

1.1 หน่วยงานภาครัฐ ควรจัดกิจกรรมการอบรมเกี่ยวกับการยกระดับการผลิตทุเรียนหมอนทองตามมาตรฐาน GAP ให้ได้คุณภาพสูงขึ้นและอยู่ระดับพรีเมียม สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้มากขึ้น และให้ความรู้ในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนให้ได้คุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคมากขึ้น

1.2 เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร ควรเข้าไปมีบทบาทในการให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทางแก้ไขปรับปรุงกระบวนการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้เป็นไปตามเงื่อนไขการผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) และควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ไม่คลาดเคลื่อน และควรให้ข้อมูลและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

1.3 เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการลดต้นทุนในการผลิตทุเรียน ศึกษาเรื่องการบำรุงดิน การใส่ปุ๋ย การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและไร สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่ทำให้ต้องใช้จ่ายเงินในการผลิตสูง เกษตรกรควรลดค่าใช้จ่ายเหล่านี้ รวมถึงการศึกษาเรื่องการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิตและมีรายได้เพิ่มขึ้น

1.4 เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ควรให้ความสำคัญกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทั้งจากสื่อสารอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ผู้รู้ หรือผู้ทรงภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การผลิตทุเรียนมีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.5 เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองควรมีการสร้างเครือข่ายเกษตรกร ซึ่งอาจจะประกอบด้วย สมาชิกสถาบันเกษตรกร เพื่อนเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียน เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และสร้าง อำนาจการต่อรองทางการตลาด รวมถึงปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกรด้วยกันเกี่ยวกับการผลิต ทุเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือนำมาปรับใช้เพื่อพัฒนาการผลิตทุเรียนพันธุ์ หมอนทองของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นการเลือกศึกษาเฉพาะอำเภอขลุงเพียงที่เดียว ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาประชากร ทั่วทั้งจังหวัด ทำให้ครอบคลุม เพื่อให้ได้ผลวิจัยที่ถูกต้องเห็นภาพรวมของจังหวัดเพื่อจะได้นำไปใช้ ในการวางแผนการปฏิบัติงานการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดี ในการพัฒนาจังหวัดจันทบุรีและส่งผลกระทบต่อประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาความยั่งยืนของการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิต ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

2.3 ควรมีการศึกษาเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองในจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการส่งเสริมด้านระบบการจัดการคุณภาพ เกษตรกรที่ดีที่เหมาะสมให้ดียิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการผลิตทุเรียนพันธุ์ หมอนทอง เช่น สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ศัตรูพืช สภาวะเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการผลิตทุเรียน พันธุ์หมอนทอง และศึกษาตลาดรองรับที่ไม่สามารถควบคุมได้ เพื่อเป็นแนวทางการวางแผนการปลูก การดูแล และการจำหน่ายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมวิชาการเกษตร. 2563. การจัดการการผลิตทุเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.doa.go.th/hort/wp-content/uploads/2020/01. การผลิตทุเรียน.Pdf>. 10 มกราคม 2565.
- _____. 2565. GAP DOA Online - กรมวิชาการเกษตร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://gap.doa.go.th/?t=2&r=22>. 21 สิงหาคม 2566.
- _____. 2566. ลักษณะพฤกษศาสตร์ของทุเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.doa.go.th/share/attachment.php?aid=2972>. 12 กันยายน 2566.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2551. ทุเรียน. สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมวิชาการเกษตร : กรุงเทพมหานคร.
- กฤษฎี ใจปัญญา, วรทัศน์ อินทรคัมพร และสุรพล เศรษฐบุตร. ม.ป.ป. ความคาดหวังของเกษตรกร ต่อโครงการปลูกปาล์มน้ำมันของสหกรณ์ปาล์มน้ำมันล้านนา จำกัด จังหวัดเชียงราย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/MJUJN/issue/view/14128>. 28 มกราคม 2567.
- คณิสร์ สมณะ. 2550. ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกส้มสายน้ำผึ้งของเกษตรกรอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยแม่โจ้ : เชียงใหม่.
- จุฬารัตน์ เสรีเชษฐพงษ์. 2542. ความต้องการข้อมูลการตลาดเพื่อการตัดสินใจจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- จังหวัดจันทบุรี. 2565. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570) [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.opsmoac.go.th/chanthaburi-strategic-files-442791791821> 21 สิงหาคม 2566.
- ดาริน สุขหงส์. 2562. การส่งเสริมการปลูกพืชตามเขตความเหมาะสมของพื้นที่ของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียนในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : นนทบุรี.
- ทรง อ่อนสี. 2540. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนากลุ่มเกษตรกรทำนา ในจังหวัดสิงห์บุรี . มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- หัตพงษ์ อภิโรธนานนท์ และพัชรินทร์ สุภาพันธ์. 2558. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีการจำหน่ายผลผลิตผักของเกษตรกรที่มีการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรดีที่เหมาะสมในจังหวัดเชียงใหม่. รายงานผลการวิจัย. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ : เชียงใหม่.
- ธัญวรัตน์ สุทธิวนานุรักษ์. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่.

- ธิดารัตน์ จันทรสอน. 2563. **ความคุ้มค่าของการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองอย่างยั่งยืนในเขตภาคใต้ตอนบน**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี : สุราษฎร์ธานี.
- บุเรศ บำรุงการหลวง. 2513. **การทำสวนทุเรียน**. สมาคมพฤกษชาติแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ : กรุงเทพมหานคร.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ และบำเพ็ญ เขียวหวาน. 2558. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร. **วารสารสังคมศาสตร์**. 4 (2 กรกฎาคม - ธันวาคม) : 43 – 54.
- ประเสริฐ บัวทอง. 2560. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกทุเรียนของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี**. งานนิพนธ์ บธ.ม. (การบริหารธุรกิจ). วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา : ชลบุรี.
- ปัญญา กวางดี. 2546. **การจัดการโรคโคนเน่าและผลเน่าของทุเรียน (*Durio zibethinus* Murr.) ที่เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora pamivora* (Butl.) Butl.** วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- ปณัฏ์ปวีณ รมรงค์นุรักษ์. 2558. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อหนี้สินของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย ข้าว และมันสำปะหลัง : กรณีศึกษาเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี และเพชรบุรี**. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (การบริหารการเงิน). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- พัชรภรณ์ เพ็ชรทอง. 2551. **การยอมรับการปฏิบัติตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับเงาะของเกษตรกร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พัฒนาการเกษตร). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ : สงขลา.
- พิชญา สารรักษ์, สุพัตรา ศรีสุวรรณ และสุนิษฐ์ นิยมมางกูร. 2559. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร. **วิทยาศาสตร์เกษตร**. 47 : (2 พฤษภาคม - สิงหาคม) : 201 - 212.
- พินุช คาล้า. 2558. **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง**. เอกสารวิจัย เสนอต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่.
- พิระพร พร้อมเทพ. 2558. **แนวทางการพัฒนาการผลิตทุเรียนศรีสะเกษเพื่อการส่งออกไปยังประเทศจีน**. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 ปี 2558 สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ.
- ไพบุลย์ สิริโกศลวงค์ และพนามาต ตรีวรรณกุล. 2562. การจัดการการตลาดทุเรียนของเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียน จังหวัดจันทบุรี. **วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร**. 50 (3 กันยายน - ธันวาคม) : 239.

- มนัญญา เรืองวงศ์โรจน์. 2558. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรผู้ผลิตพืช
เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. วารสารเศรษฐศาสตร์
อุตสาหกรรม. 14 (2) : 18
- วนิดา เจริญทอง. 2560. แนวทางการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกรในอำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. (เกษตรศาสตร์และสหกรณ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : นนทบุรี.
- วิญญู ฤทธิ์อุดมพล. 2534. ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงการผลิตทุเรียนของเกษตรกร
ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. (2554). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม
สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพมหานคร.
- สมนึก ปลอดทอง. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกทุเรียนของเกษตรกร : ศึกษากรณี
จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : นนทบุรี.
- สมภพ เพชรรัตน์. 2523. ปัจจัยที่เกี่ยวกับการยอมรับและไม่ยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรในเขต
โครงการปฏิบัติการพัฒนาสังคม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(ส่งเสริมการเกษตร). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- สุพัฒน์ ทองแก้ว. 2546. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ในอำเภอฟัว จังหวัด
เชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่.
- สุขใจ ตอนปัญญา. 2554. ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 5 ตำบลหัว
ดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. การค้นคว้าอิสระ บธ.ม. (การบัญชี). คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี : ปทุมธานี.
- สุภาภรณ์ เลิศศิริ พิชัย ทองดีเลิศ และกิตติพันธ์ หันสมร. 2559. การศึกษาความเป็นไปได้
ในการลงทุนทำสวนทุเรียนเมืองนนท์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 35 (4) :
202 - 208.
- สุรินทร์ นิยมางกูร. 2548. สถิติวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- สุวิมล ติรภานนท์. 2549. การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพมหานคร.
- สารานุกรมเสรี. 2566. ทุเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/ทุเรียน>.
24 ธันวาคม 2566.
- _____. (2566). อำเภอขลุง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอขลุง>.
16 สิงหาคม 2566.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2562. GAP พืช ข้อกำหนด 8 ประการ.
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://warning.acfs.go.th/th/articles-and-research/view/?page=34>. 10 มกราคม 2565.

- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2563. ตารางแสดงรายละเอียดทุเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://mis-app.oae.go.th/area/ลุ่มแม่น้ำ/โตนเลสาป/จันทบุรี>. 14 สิงหาคม 2566.
- _____. 2563. สินค้าเกษตรทุเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://mis-app.oae.go.th/product/ทุเรียน>. 2 สิงหาคม 2566.
- สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. สินค้าทุเรียนและผลิตภัณฑ์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://api.dtn.go.th/files/v3/606ffb08ef4140a89b_03bf59/download. 10 มกราคม 2565.
- แสวง ภูศิริ. 2530. ทุเรียน. วิทยาลัยเกษตรกรรมตรัง : ตรัง.
- หทัยกาญจน์ หนูเรือง. 2562. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผลของทุเรียนนอกฤดูกาล (กรณีศึกษาสวนทุเรียนในเขตอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร). ใน เอกสารประชุมวิชาการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา : กรุงเทพมหานคร.
- หิรัญ หิรัญประดิษฐ์ สุขวัฒน์ จันทรรณิก และเสริมสุข สลักเพชร. 2541. เทคโนโลยีการผลิตทุเรียน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- อังคณา ไสเกื้อ. 2556. การแยกและการคัดเลือกเชื้อราไตรโคเดอร์มาจากดินขุยไผ่บริเวณอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีศักยภาพในการยับยั้งเชื้อรา *Phytophthora palmivora* (Butler) Butler. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีราชภัฏนครศรีธรรมราช : นครศรีธรรมราช.
- อัญญลักษณ์ จินะวงษ์. 2552. ต้นทุนและผลตอบแทนการทำสวนกระท้อนของเกษตรกรในตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการทั่วไป). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย : เชียงราย.
- Taro Yamane. 1973. *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. Harper and Row Publications : New York.
- Wiangsamut Bancha, Sukritta Anutrakinchai, Chaiwat Makhonpas, Maria Evangeline Loyola Wiangsamut, Titi Thongkamngam. 2024. Efficiency of AI Drone, Air-blast, and long Hose Pump Sprayers in Spraying Fungicide to Manage Leaf Sheath Blight Caused by *Rhizoctonia solani* in Durian. *International Journal of Agricultural Technology*, 20 (4) : 1687-1708.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเลขที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทาง
การเกษตรที่ดีของเกษตรกรอำเภอขลุ้ง จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง

ให้ผู้ตอบอ่านคำถามและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ต้องการ และเติม
ข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้เกษตรกรตอบ ในตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทาง
การเกษตรที่ดี

1. เพศ

1.1 () ชาย

1.2 () หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุอยู่ในช่วงใด

2.1 () 20 – 30 ปี

2.2 () 31 – 40 ปี

2.3 () 41 – 50 ปี

2.4 () 51 – 60 ปี

2.5 () 61 – 70 ปี

2.6 () 71 – 80 ปี

2.7 () อื่นๆ (ระบุ) ปี

3. สถานภาพปัจจุบัน

3.1 () โสด

3.2 () สมรส

3.3 () อื่นๆ (ระบุ)

4. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับ

4.1 () ไม่ได้รับการศึกษา

4.2 () ประถมศึกษา

4.3 () มัธยมศึกษาตอนต้น

4.4 () มัธยมศึกษาตอนปลาย

4.5 () อนุปริญญา

4.6 () ปริญญาตรี

4.7 () สูงกว่าปริญญาตรี

4.8 () อื่นๆ (ระบุ)

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว..... คน

6. ท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มาแล้ว ปี
(มากกว่า 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)

7. ท่านเป็นสมาชิกสถาบันการเกษตรใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 7.1 () ไม่ได้เป็น
 7.2 () กลุ่มเกษตรกร
 7.3 () กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
 7.4 () สมาชิกสหกรณ์การเกษตร
 7.5 () กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.
 7.6 () กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 7.7 () กลุ่มผู้ผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP)
 7.8 () อื่นๆ (ระบุ)

8. ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) จากแหล่งต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

8.1 สื่อบุคคล	() เพื่อนบ้าน	() เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร () เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร	() เจ้าหน้าที่ทางราชการอื่นๆ
	() เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของบริษัทเอกชน	อื่นๆ (ระบุ)	
8.2 สื่อมวลชน	() วิทยุกระจายเสียง	() วิทยุโทรทัศน์	() หนังสือพิมพ์
8.3 สื่อสิ่งพิมพ์	() โปสเตอร์	() เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ	() วารสาร
8.4 สื่อออนไลน์			

ตอนที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี

1. ท่านมีพื้นที่ในการปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองทั้งหมด จำนวน ไร่

1.1 () พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวน ไร่

1.2 () พื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิต จำนวน ไร่

2. ท่านปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองในพื้นที่ต่อไร่ จำนวน ต้นต่อไร่

3. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตทุเรียน

3.1 แรงงานในครอบครัว คน

3.2 แรงงานจ้าง คน

4. แหล่งเงินทุนที่ท่านใช้ในการการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

4.1 () ทุนตนเอง

4.2 () ญาติพี่น้อง

4.3 () นายทุน

4.4 () กลุ่มเกษตรกร

4.5 () สหกรณ์การเกษตร 4.6 () ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร

4.7 () ธนาคารพาณิชย์ 4.8 () อื่นๆ (ระบุ)

5. ต้นทุนในการผลิตทุเรียนของท่าน คิดเป็นจำนวนเงินกี่บาทต่อผลผลิตทุเรียน 1 กิโลกรัม (ข้อมูลสถิติสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9 ปี 2564 ต้นทุนรวมของภาคตะวันออกเฉลี่ย 12.24 บาทต่อกิโลกรัม)

5.1 () ต่ำกว่า 20 บาทต่อกิโลกรัม 5.2 () 20 – 30 บาทต่อกิโลกรัม

5.3 () มากกว่า 30 บาทต่อกิโลกรัม

6. ในฤดูกาลผลิตปี 2565 นี้ ท่านลงทุนในการดูแลทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉพาะต้นที่ให้ผลผลิตแล้วจำนวน ไร่ เป็นเงินจำนวน บาท

7. ท่านมีรายจ่ายในการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

7.1 () ค่าปุ๋ย 7.2 () ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและไร

7.3 () ค่าสารเคมีกำจัดโรคพืช 7.4 () ค่าฮอร์โมนพืช

7.5 () ค่าจ้างแรงงาน 7.6 () ค่าไฟฟ้า/น้ำมันเชื้อเพลิง

7.7 () ค่ากำจัดวัชพืช 7.8 () อื่นๆ (ระบุ)

8. ท่านขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ในปี 2565 นี้ จำนวน กิโลกรัม ได้เงินจำนวน บาท ในพื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว..... ไร่

9. การจำหน่ายผลผลิตพันธุ์หมอนทอง อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

9.1 () จำหน่ายโรงคัดบรรจุส่งขายประเทศจีน 9.2 () จำหน่ายพ่อค้าคนกลาง

9.3 () ขายออนไลน์ 9.4 () อื่น ๆ (ระบุ)

10. ท่านมีความต้องการหรือคาดหวังอย่างไร ในปริมาณการผลิตในปีต่อไปอย่างไร

ตอบ... มีความต้องการ/คาดหวัง จะผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองให้ได้ ต้นต่อไร่

11. ท่านผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี (GAP) แล้ว ท่านต้องการหรือคาดหวังเกี่ยวกับราคาอย่างไร

ตอบ... มีความต้องการ/คาดหวัง จะขายผลผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เฉลี่ย กิโลกรัมละ บาท

12. ในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา ท่านมีภาระหนี้สินในครอบครัวหรือไม่

12.1 () ไม่มีหนี้สิน

12.2 () มีหนี้สินจากการทำสวนทุเรียน..... บาท

12.3 () มีหนี้สินอย่างอื่น (ระบุ) จำนวน บาท

ตอนที่ 3 สภาพการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดี

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สภาพพื้นที่นำมาใช้ในระบบการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นแหล่งน้ำสะอาดและไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อผลผลิต					
2. พื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง					
2.1 เป็นพื้นที่ห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรม					
2.2 เป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างเป็นอันตรายต่อผลผลิต					
3. การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และเก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตร					
3.1 ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหรือตามฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร					
3.2 ไม่ใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายที่ทางราชการห้ามใช้					
3.3 มีการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในสถานที่เก็บที่มีฉลากและใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร					
4. การจัดการคุณภาพการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว มีแผนควบคุมการผลิตโดย					
4.1 จัดทำรายการปัจจัยการผลิตทุกอย่างพื้นที่เก็บ การผสมสารเคมีจะแยกเป็นสัดส่วน ไม่ให้มีการปนเปื้อนน้ำหรือพื้นที่ปลูก					
4.2 การทำให้ปลอดจากศัตรูพืช โดยทำการสำรวจ ป้องกัน และกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อให้ผลผลิตได้คุณภาพตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีโดย 5.1 เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนเมื่อทุเรียนมีอายุเหมาะสม (สุกแก่ ปริมาณแป้งขั้นต่ำ 32 เปอร์เซ็นต์ หรือ ผลทุเรียนอายุอย่างน้อย 120 วันหลังดอกบาน)					
5.2 อุปกรณ์และภาชนะบรรจุที่ใช้สะอาด และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคุณภาพของผลผลิต					
5.3 เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนไม่ให้ปนเปื้อนเศษหญ้าหรือวัตถุอื่นๆ ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว ต้องไม่มีศัตรูพืชติดอยู่ถ้าตรวจพบต้องคัดแยกไว้ต่างหาก					
6. การพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูกและการเก็บรักษาผลผลิต มีการจัดการด้านสุขลักษณะโดย 6.1 เก็บรักษาสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี					
6.2 มีการป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุแปลกปลอม วัตถุอันตราย และสัตว์พาหะนำโรค					
6.3 ยานพาหนะที่ใช้ขนย้ายสะอาด ปราศจากการปนเปื้อนสิ่งที่เป็นอันตราย ที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค					
7. การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะ โดย 7.1 ต้องสวมเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน					
7.2 แต่งกายถูกลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคที่มาจากน้ำลาย เหงื่อ สัมผัสกับผลผลิต					
7.3 ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนเริ่มปฏิบัติงานและหลังการปนเปื้อนสิ่งสกปรกต่าง ๆ					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน การใช้สารเคมี ปริมาณผลผลิต เพื่อประโยชน์ต่อการตามสอบโดย					
8.1 บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต					
8.2 บันทึกการใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร					
8.3 บันทึกการปฏิบัติในทุกขั้นตอน					
8.4 บันทึกข้อมูลการสำรวจและการป้องกันกำจัดศัตรูพืช					
8.5 บันทึกข้อมูลผู้รับซื้อผลิตผลหรือแหล่งที่นำผลิตผลในแต่ละรุ่นไปจำหน่าย					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนพันธุ์หมอนทองภายใต้การผลิตทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร (ส่วนที่ 1) และกรอกข้อคิดเห็นที่ท่านอยากเสนอแนะ (ส่วนที่ 2)

ส่วนที่ 1

รายละเอียดข้อคิดเห็น/ปัญหา	ความสำคัญ				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. หมวดคำถามที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับน้ำ					
1.1 น้ำที่ใช้ปลูกทุเรียน					
1.1.1 เป็นน้ำสะอาดปราศจากการปนเปื้อนสารพิษหรือเชื้อโรค					
1.1.2 ความเป็นกรดต่าง 6.0 - 7.5					
1.2 ปัญหาสำคัญเรื่องน้ำ					
1.2.1 ที่ใช้ปลูกทุเรียนไม่เพียงพอ (น้อยกว่า 1,600 - 3,000 มิลลิเมตรต่อปี)					
1.2.2 ขาดน้ำในฤดูแล้ง					
1.2.3 น้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน					

รายละเอียดข้อคิดเห็น/ปัญหา	ความสำคัญ				
	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)
2. หมวดคำถามที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูก					
2.1 ดินที่ใช้ปลูกทุเรียน					
2.1.1 เป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ระบายน้ำดี และปราศจาก การปนเปื้อนสารพิษหรือ เชื้อโรค					
2.1.2 ปัญหาของพื้นที่ปลูกทุเรียนในพื้นที่ ต่ำแก้ปัญหาโดยยกโคกสูง อย่างน้อย 50 ซม.					
2.1.3 พื้นที่ปลูกทุเรียนหากเป็นพื้นที่เนินเขา มีการระบายน้ำดี ไม่เคยมีปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ ที่มาก่อน อาจไม่ต้องยกโคกปลูก					
3. หมวดคำถามที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับแมลง ศัตรูพืช					
3.1 ปัญหาของแมลงศัตรูพืชที่สำคัญได้แก่					
3.1.1 หนอนเจาะเมล็ด หนอนเจาะผล					
3.1.2 เพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ					
3.2 การใช้สารจำกัดศัตรูพืช ปฏิบัติตาม คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร					
4. หมวดคำถามที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับโรคพืช					
4.1 ปัญหาเกี่ยวกับเชื้อราที่ทำให้เกิดโรคใน ทุเรียนที่สำคัญ ได้แก่ โรครากเน่าและโคนเน่า โรคใบติด โรคราสีชมพู					
4.2 ปัญหาโรครากเน่าโรคโคนเน่าในทุเรียน เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการผลิตทุเรียนมาก ที่สุด					
4.3 การใช้สารเคมีกำจัดโรคพืช ไม่มีปัญหา เนื่องจากได้ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการ เกษตร					
5. หมวดคำถามที่ 5 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพ ภูมิอากาศ					
5.1 ภาวะโลกร้อนและสภาพภูมิอากาศ ที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลกระทบต่อการติดดอก ออกผลของทุเรียน					

2.2 ท่านต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาช่วยเหลือด้านการตลาดอย่างไร (เช่น หาดตลาดภายในประเทศ หาดตลาดต่างประเทศ เพิ่ม)

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาควบคุมและกำกับดูแลราคาสินค้าที่เป็นต้นทุนการผลิตทุเรียนอย่างไร (เช่น ราคายูย ราคายากำจัดโรคพืช ราคาฮอร์โมนพืช ราคาเครื่องจักรกลการเกษตร เป็นต้น)

.....

.....

.....

.....

2.4 ข้อเสนอแนะ หรือ ความต้องการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการทำสวนทุเรียน (ที่เป็นไปได้)

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นาวาโท สมชัย สุขเสถียร
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503
สถานที่เกิด	80 หมู่ 8 ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41/28 หมู่ 7 ตำบลเกาะขวาง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ข้าราชการบำนาญ (สังกัด กรมกำลังพลทหารเรือ)
สถานที่ทำงาน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษา โรงเรียนบางคนที่ “สกลวิสุทธิ” จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. 2531	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2542	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2555	เกษตรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2568	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ประสบการณ์การทำงานที่สำคัญๆ	
พ.ศ. 2542	1. ผบ.หมวดซ่อมบำรุง ร้อย.บก.พัน.ช.พล.นย. (อัตรา เรือโท)
พ.ศ. 2548	2. ผช.นยก.พัน.ช.พล.นย. (อัตรา เรือเอก)
พ.ศ. 2555	3. ทน.ทะเบียนและประวัติ กพ.นย. (อัตรา นาวาตรี)
พ.ศ. 2556	4. นายทหารฝ่ายธุรการ ฝ่ายกำลังพล พล.นย. (อัตรา นาวาตรี)
พ.ศ. 2562	5. ทน.ฝึกและศึกษา ศฝ.สร.นสร.กร. (อัตรา นาวาโท)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี